

שבוע החקלאות 2019

חומרי הדרכה

תוכן עניינים

עמוד	שכבות/צוות	פעילות
2	שכבות ז'-ט'	מי בכלל צריך חקלאות?
6	שכבות ז'-ט'	חקלאות והיישוב שלי
9	שכבות ז'-ט'	חיי החקלאי בישראל
20	שכבות י'-יב'	ערך העבודה
27	שכבות י'-יב'	חקלאות וציונות
39	שכבות י'-יב'	מאבק החקלאים
68	שכבות ט'-יב'	לעבדה ולשמרה- אתגרי החקלאות בצל האיום הביטחוני בעוטף עזה
84	ישיבת צוות	מאבק החקלאים
88	הצעה לטיול ואירוע קהילתי	אות מגן החקלאות

מי בכלל צריך חקלאות?

שכבות ז'-ט'

מטרות:

1. החניכים יכירו קצת יותר את היקף החקלאות בישראל והתלות של הענפים השונים אחד בשני.
2. החניכים יפתחו את המחשבה מדוע צריך חקלאות בישראל 2019

מהלך:

1. משחק פתיחה

חלק א'- היכרות בסיסית עם רוחבה של תעשיית החקלאות בארץ

2. סיפורם של ביצים חלב ולחם בישראל. 15 דק

בחדר פזורים כרטיסיות עם המרכיבים שצריך ע"מ לייצר ביצים, חלב, ולחם. מתחלקים ל3 כל קבוצה צריכה למצוא את כל הכרטיסיות ששייכות למוצר שלה. שימו לב שיש כרטיסיות שצריך אותן כמה או בכל המוצרים (נגיד, נהגי משאיות) החניכים צריכים לשכנע אחד את השני מדוע את יותר נחוץ להם.

ביצים	חלב	לחם
מגדלי זרעים	מגדלי אספסת	קקי של חיות
כלובים	מיצרי מכונות השאיבה	זרעים
מפעל לקרטונים	נהגי משאיות	טרקטור
מתקני שתייה	טרקטור	קוצרת
יצרני פח	יצרני פח	מטחנות
נהגי משאיות	תנובה	מאפייה
יצרני מגפי עבודה	יצרני מאוורים	בית אריזה
טרקטור	יצרני מגפי עבודה	נהגי משאיות
וטרינרים	וטרינרים	

למדריך: מטרת המתודה היא להבהיר שכשמדברים על חקלאות, מדברים על תהליך שמערב הרבה יותר אנשים מאשר רק החקלאי במשק.. ויש חלקים שלמים בכלכלה הישראלית שמסתמכים על החקלאות למען פרנסתם.

דיון:

- האם הכרתם את היקף השותפים בגידול האוכל?
- האם אם מכירים חקלאי? או משהו שבעבודתו משתתף בתהליכים האלו?
- אם אחד מהענפים האלו יהרס האם זה ישפיע על הענפים האחרים? (נגיד- אם לא יגדלו יותר חיטה וגרעינים בארץ, מה יקרה לתעשיית הביצים? אם לא היה יותר חרא של פרות (שמשמש לייצור דשן), מה יקרה לתעשיית החיטה?)

חלק ב'- למה צריך את זה אבל?

3. תירס חם- למה צריך חקלאות בישראל? למה לא פשוט לקנות הכל ממדינות אחרות?

מתחלקים ל3 קבוצות כל קבוצה מקבלת הסבר קצר אחר על חשיבות החקלאות (נספח א)-

1. חיים על הגבולות (לא תהיה שם עבודה אם לא נעשה פה חקלאות)
2. ביטחון תזונתי (מי יגדל לנו אוכל?)
3. חקלאות וציונות

כל קבוצה מכינה הצגה איך הייתה נראית המדינה בלי ההיבט הזה של חשיבות החקלאות (למשל, כל מדינת ישראל חיים בתל אביב, אף אחד לא חי על הגבולות, או כל מי שמאבד את הקרקע הם רק ערבים ועובדים זרים וכל השאר חיים בתל אביב, או אין אוכל בזמן המלחמה הבאה.)

- למדריך : אנו מזהים 4 סיבות מרכזיות שבגללן שווה להתעקש על המשך קיום תעשייה חקלאית כאן בישראל.
1. פרנסתם של אותם אלפי חקלאים, ואותן תעשיות תומכות חקלאות. (נגענו בזה בחלק הקודם עם החניכים)
 2. חיים על הגבולות- במקומות מרוחקים ממרכזי התעשייה חקלאות היא הפרנסה היחידה, אם לא תהיה שם חקלאות, גם לא תהיה פרנסה לאלפי תושבים באזורים אלו, והם יאלצו לעבור למרכז, ואז גבולות המדינה יישארו פרוצים, יהיה קל יותר לתקוף ולחדור למדינת ישראל.
 3. ביטחון תזונתי- ע"י גידול אוכל במדינה, אנחנו יכולים להיות בטוחים יותר שתמיד תהיה אספקה של אוכל בשוק. אחרת אנחנו נהפכים לתלויים בחסדם של מדינות אחרות, ומה יהיה בזמן מלחמה כאשר אולי אפילו יהיו מדינות שירצו לייצא לנו, אבל לא יהיה ניתן להכניס ספינות ומטוסים? או אם יהיה עלינו חרס? או אם יהיה פשוט יעלה מחיר הדלק ואיתו מחיר המזון המיובא.
 4. חקלאות זו בחירה ציונית- חקלאות קושרת אותנו לקרקע, קושרת אותנו למדינת ישראל, דרך עיבוד האדמה אנחנו גם זוכים בזכות לעבוד אותה.

חוזרים למעגל ומשתפים.

5. סיכום- היום נגענו בקצה מזלג במה היא תעשיית החקלאות בישראל, ולמה חשוב לנו שתמשיך להתקיים. ושנית כמובן עוד סיבות רבות. וגם חשוב לי להדגיש שמדובר לא רק "בחקלאות" אלא גם בחקלאים, החיים והפרנסה של כל אותן משפחות שעובדות בחקלאות.

1. חיים על הגבולות

היום מרבית הישובים על גבולות המדינה הינם ישובים חקלאים, בהם הרבה מהתושבים מתפרנסים ע"י חקלאות. יש לציין באזורים מרוחקים יש מעט מרכזי תעסוקה, ומשרות זמינות אחרות, ולכן החקלאות הינה אמצעי חשוב להתפרנסות.

2. ביטחון תזונתי

כיום אנחנו מייצרים בישראל 95% מהתוצרת החקלאית הטרייה שאנחנו אוכלים בארץ. לייצר בארץ את המזון שלנו נותן לנו ביטחון, שתמיד יהיה מזון טרי, שעומד בסטנדרטים שלנו של היגיינה ובריאות לאזרחי המדינה.

3. חקלאות וציונות

מדינת ישראל קמה על הבסיס של להיות מדינה חקלאית. כל צורות הישוב הראשונות התבססו על חקלאות. זאת משום אותו אידיאל שאומר שכדי להיות "בני הארץ" עלינו לעבוד את האדמה. דרך העבודה ביקשנו גם לשחרר את האדם מכבלי הגלות. גם 120 שנה אחרי, אמירה זאת עדיין נכונה, כדי להיות באמת קשורים למדינה אנחנו צריכים להיות קשורים לאדמה לא דרך בעלות על הנייר, אלא דרך עבודה.

חקלאות והישוב שלי

שכבות ז' - ט'

מטרות:

1. החניכים יחקרו את הקשר בין הישוב הקמת הישוב שלהם לחקלאות.
2. החניכים יכירו במורשת החקלאית שלהם.
3. החניכים ישאלו את עצמם האם היה יכול לקום הישוב ללא חקלאות? והאם הוא ימשיך להיות אותו ישוב ללא חקלאות כיום.

הכנות מוקדמות: כדאי לדבר עם 5 חברי הישוב המבוגרים יותר, לספר להם שתהיה פעולה שעוסקת הקשר בין החקלאות לישוב שלנו, ולבקש מהם לבוא/ להיות זמינים לשאלות החניכים בזמן הפעולה.

מהלך:

1. משחק פתיחה "מתחבא בתוך אירוע היסטורי" המדריך בוחר אירוע היסטורי בוא הוא "זבוב על הקיר" והחניכים שואלים שאלות על מה המדריך רואה בניסיון לנחש באיזה אירוע הוא נמצא. אי אפשר לשאול שאלות כמו באיזה שנה אתה נמצא? אפשר לשאול האם הנשים לובשות מסבבין שמלות מגונדרות עם מחוך, או מכנסיים קצרים? כי שוב המדריך הוא רק זבוב על הקיר, ואין לו תודעה גאוגרפית או אל זמנית. ניתן לעשות מספר סבבים ובסבב האחרון המדריך נמצא ברגע של הקמת הישוב.
2. מתחלקים לקבוצות של 4, כל קבוצה מקבלת תקופה אחרת בישוב. ודף עבודה עם שאלות. על הקבוצה לברר דרך האינטרנט, חבר טלפני, או ידע כללי מה התשובות לשאלות ולהכין הצגה על רוח התקופה בישוב.
3. מציגים את ההצגות.

דיון:

- a. מה היה המקום של החקלאות בהקמת הישוב?
- b. חושבים שללא החקלאות היה קם הישוב שלנו? מה היה שונה בו?
- c. והיום מה המקום של החקלאות בישוב?
- d. מה הייתם רוצים שיהיה המקום של החקלאות בישוב היום? מאמינים שהמקום יכול להשתנות?

למדריך: בהיסטוריה של יישוב יש המון פנים. אחד הפנים היא במה אנשים עבדו, למה הם קמו בבוקר. במתודה של ההצגות יש מקום להבין איך החקלאות והעבודה היומיומית עיצבה את האופי והתרבות של היישוב.

4. סיכום: הקמת היישוב שלנו קשורה בקשר חזק לחקלאות שצמחה פה. גם היום יש המון דברים שלפעמים הם נראים שקופים לנו אבל הם תולדה של הבחירה של להקים יישוב חקלאי. מה יהיה המקום של החקלאות זה בידיים שלנו.

נספח א

העשור הראשון של היישוב

נסו לענות על השאלות הבאות ולאחר מכן עשו הצגה שמראה איך חיו ביישוב שלכם באותו עשור

- מאיפה אנשים הגיעו להקים את היישוב?
- כמה אנשים חיו ביישוב בזמן זה?
- כמה אנשים עסקו בחקלאות בעשור זה?
- מה גידלו ואיך זה השפיעה על היישוב?
- האם יש לזה עדין השפעה היום?

העשור השלישי של היישוב

נסו לענות על השאלות הבאות ולאחר מכן עשו הצגה שמראה איך חיו ביישוב שלכם באותו עשור

- כמה אנשים חיו ביישוב בזמן זה?
- כמה אנשים עסקו בחקלאות בעשור זה?
- האם הנוער עבד בחקלאות?
- מה גידלו ואיך זה השפיעה על היישוב?
- האם יש לזה עדין השפעה היום?

העשור החמישי של היישוב

נסו לענות על השאלות הבאות ולאחר מכן עשו הצגה שמראה איך חיו ביישוב שלכם באותו עשור

- כמה אנשים גרו ביישוב בזמן זה?
- כמה אנשים עסקו בחקלאות בעשור זה?
- האם הנוער עבד בחקלאות?
- מה גידלו ואיך זה השפיעה על היישוב?
- האם יש לזה עדין השפעה היום?

חיי החקלאי בישראל פעולה

שכבות ז' - ט'

מטרות:

1. החניכים יכירו את השינויים והגזרות בחקלאות בשנים האחרונות ויבינו שהחקלאות תחת איום.
2. החניכים יזהו עם הבחירה של החקלאי להמשיך בחקלאות חרף אותן גזרות ושינויים.
3. החניכים יבחרו לעשות מעשה אקטיבי ביחס לעתיד החקלאים (לכתוב פוסט, להיפגש עם חקלאי, לעזור במשק, ללכת ללקט ישראל).

מהלך:

1. **משחק פתיחה**
2. מה עלול לפגוע בחקלאות?
חלקי לכל זוג ענף בחקלאות 250,000 ₪ (חיטה, לול, בקר, ענבים, מנגו, בננה, הדסים, נשירים, פלפלים, עגבניות, צמחי תבלין, ענבים, דבש, שמן זית, דגים, חלב ומוצריו) הנחה את הזוגות לחפש בוויקיפדיה קצת על סוג הגידול שלהם. (5 דק)
3. הנחי את כל החניכים להסתדר בשורה- אם הגזרה שתקראי פוגעת בענף שלהם הם לוקחים צעד קדימה- אחרי כל צעד הם צריכים להחליט- האם לסגור את המשק או להשקיע עוד את הסכום שמציין בשיקום המשק. אחרי שמשק סוגר תבקשי מהחניכים להסביר למה. (15 דק)
גזרות (ניתן להוסיף עוד דברים שקרו בעשרים שנים האחרונות)-
 - פערי התיווך בענפי – הפלפלים, התפוחים והעגבניות עולים על פי 3 מהמחיר שאתם מקבלים.
 - המחיר שאתם מקבלים הוא פחות ממחיר הגידול. – השקיעו 50,000 ₪ כדי להשתקם
 - פתיחת היבוא לדבש, מוצרי חלב וביצים. – השקיעו 60,000 ₪ כדי להשתקם
 - קרה- היה חורף קר במיוחד. קני"ט (קרן הביטוח הממשלתית לחקלאות) משלמת רק 65% מהביטוח על ניזקי הקרה האחרונה בגלל שאין לה מספיק כסף בקופה- השקיעו 90,000 ₪ כדי להשתקם.
 - פערי התיווך בענפי – המנגו, הפלפלים והבננות עולים על פי 3 מהמחיר שאתם מקבלים. המחיר שאתם מקבלים הוא פחות ממחיר הגידול. – השקיעו 50,000 ₪ כדי להשתקם.
 - מס על עובדים זרים- כל מי שמעסיק עובדים זרים צריך לשלם 20,000 ש"ח
 - רפורמה בשוק הלולים- עליכם להשקיע 200,000 כדי להשתקם
 - פתיחת השוק ליבוא דגים- השקיעו 60,000 ₪ כדי להשתקם
 - חורף ללא גשם- השקיעו 50,000 ₪ כדי להשתקם
 - פערי התיווך בענפי – צמחי תבלין, הפלפלים והבננות עולים על פי 3 מהמחיר שאתם מקבלים.
 - המחיר שאתם מקבלים הוא פחות ממחיר הגידול. – השקיעו 70,000 ₪ כדי להשתקם
 - פתיחת השוק ליבוא בקר- השקיעו 90,000 ₪ כדי להשתקם
 - פתיחת השוק ליבוא- עגבניות, שמן זית, מוצרי חלב, ביצים- השקיעו 30,000 ₪ כדי להשתקם.
 - חורף ללא גשם. ומחירי המים עולים ב-20% - השקיעו 60,000 ₪ כדי להשתקם.
4. **דיון**
 - מי הצליח להישאר בחקלאות? מי סגר את המשק?
 - מי נשאר עם הכי פחות חסכוניות?
 - כמה זמן הייתם מצליחים להישאר בחקלאות?
 - האם הייתם מתוסכלים? מי רציתם שיעזור לכם?
5. **אמרי:** בשנים האחרות כך נראה המשק הישראלי, ב20 שנה האחרות נסגרו יותר מ10,000 משקים. אני רוצה שתסתובבו קצת בתערוכה ותכירו מה קורה לחקלאות בשנתיים האחרונות
6. **פזרי בחדר/ על הקירות פוסטים מהשנים האחרונות של חקלאים שמספרים על החוויה של להיות חקלאי במדינת ישראל. החניכות צריכות להסתובב ולענות על השאלה הבאה (אחר-כך נענה עליה במעגל): איך מרגישים היום חקלאים בישראל? מה הם אומרים שמקשה עליהם להיות חקלאים?**
חוזרים למעגל, דיון: (כתבות + דיון 20 דק')
 - a. למה לדעתכם הם רוצים להמשיך להיות חקלאים למרות כל הקשיים?
 - b. איך הייתה נראית החברה והמדינה ללא חקלאות?

למדריכה: החקלאות מהווה רק 2.1% מהתעשייה (=שוק העבודה בישראל, עבודה/מקצוע שיש רווח בגינו, בשונה משוק הנדל"ן או השקעות בבורסה אשר גם מהווים נתח מהכלכלה הישראלית), אבל בעצם מתנהל פה מאבק די עיקש כבר הרבה זמן על קיום החקלאות פה. ראינו בכתבות וגם במאמר של גרשון הכהן שהמניעים לרצות ולהיות צריכים חקלאות הם דווקא לא שיקולים כלכליים אלא שיקולים ציוניים וחברתיים, כדאי להעמיק בדיון הזה עם החניכים ולהצליח להגיע לנקודה הזו איתם.

7. הצטרפות למאבק החקלאים: (20 דק)
 - מה דעתכן על מצב החקלאים? מה לדעתכן יכול וצריך לקרות בחברה ביחס למאבק הזה?
 - מה ניתן לעשות כדי לתמוך בחקלאים?
 - מה לדעתכם צריך להיות מקום הנוער בהבעת סולידריות בחקלאים?
8. חלקי את הקבוצה ל 2-3 קבוצות קטנות, כל קבוצה צריכה לחשוב איך הקבוצה/נוער בישוב יכולים לקחת חלק בהבעת סולידריות עם החקלאים. רעיונות:
 - לכתוב פוסט ולהפיץ ברשתות החברתיות
 - להכין שלטים לתלות בכניסה לישוב/בביה"ס
 - להכין פעילות לשכבות הצעירות יותר
 - לארגן פעילות מועצתית בנושא (דרך מועצת נוער וכו')
 - לצאת להפגין בצומת הקרוב לישוב (דורש אישור מהמשטרה ואישור הורים לפעילות מסוג זה)
 - להצטרף לנקודות מכירה של חקלאים בסופי-שבוע (דורש אישור הורים)
- חזרו למעגל, הציגו את ההצעות של הקבוצות השונות, החליטו על אופן השתתפות במאבק.
9. סיכום: מאבק החקלאות הוא גם מאבק על הציונות, על ההתיישבות, על הקשר בין העם לארצו. בפעולה פגשנו את מדיניות הממשלות לאורך השנים שאומרת שהחקלאות לא רווחית, לא רלוונטית וחבל על הכסף, ואין למדינה תפקיד לשמור על החקלאים והחקלאות. מנגד, גם החקלאים לאורך השנים הפריטו ארגונים והתאגדויות שהיו אמורות להגן על החקלאות ולכן הסיטואציה היא כה מורכבת. עם זאת, החקלאות היא חיונית ביותר להתקיימות מדינת ישראל ולמפעל הציוני בכלל.

השומר החדש
HaShomer HaChadash

shomerisrael@

פוסט'ם

לוח מודעות

shomerisrael@

ביקורת

13 במרץ ב-19:30

שתפן עכשיו את הדברים הקשים של רתם!

אבל איך הגישה למסבח שלך סחורה גנובה? הרי הסחובת בין הדוכנים מצאת את

החלטות אלו הן בלתי ניתנות לערעור, והן יישמו מיד.

אז החלטתי לתפוס יוזמה ולחקור כיצד מצמיחות האנונות הבשלות רגליים ובורחות להן מן המטע שלי.

אתמול בשעות הצהריים המוקדמות, הגעתי שלא כהרגלי לשדה. לא רחוק ממני נסע רכב חשוד. מיהרתי לעקוב אחריו ונרגעתי שראיתי כי הוא ממשיך בנסיעה, ולא עוצר בקרבת המטע שלי. אבל משהו בפנים לא הרגיש לי נכון. החלטתי להחנות את הרכב ולצאת ברגל לסירוב בתוך שורות המטע. מהר מאוד הבחנתי בעשרות ארגזים שלא שייכים לי, ובתוכם מסודרים להם אחד ליד השני פירות האנונה היפים שגידלתי. עמדתי מבולבלת ליד ערימות הארגזים כשלפתע אני והגנב שהיה עסוק בקטיפת האמנה, הבחנו אחד בשני. הוא שמט את הפרי שקטף, פחד בחזקה במזמרה בידו השנייה ופתח בריצה לעבר הרכב שחיכה לו כמה מאות מטרים מאחור.

אני הייתי פשוט המומה ומפוצלת, ומיהרתי להתקשר למשטרה ולבקש שיגיעו במהירות. במשטרה הבינו כי מדובר במקרה שיכול להתדרדר במהירות ממקרה 'קל' של גניבה חקלאית למקרה פלילי, כשמצד אחד עומדת חקלאית ללא אמצעי הגנה וזמן הצד השני שני גנבים רבי תושיה. תוך כרבע שעה הגיעה יחידת המשטרה למטע של החללה לגבות עדות. הגנבים, כמובן, כבר היו רחוקים קילומטרים רבים משם.

עבורי, הלכה העונה. הגנבים קטפו ומכרו בין טון וחצי לשניים, וגרמו לי הפסדים של עשרות אלפי שקלים. אותן טונות של פרי האנונה הגיעו לשווקים, אולי גם לשוק שלך, שם הוא נמכר במחיר מצחיק. ולא רק הוא, פירות וירקות גנובים רבים מוצאים את דרכם אל השווקים כל יום.

חקלאים כמוני, בכל רחבי הארץ, שהאביקו ידנית את המטע, השקו, דישנו, גזמו ודיללו את העצים, נאלצים להתמודד עם מציאות יום יומית של פשיעה חקלאית. ואותם גנבים חסרי-פחד שפולשים לשדות, לכרמים ולמטעים הופכים גם אתכם, בלי שרציתם, לשותפים לפשע.

כל מה שנותר לי לבקש שתשתפו את הסיפור שיגיע לכמה שיותר מקבלי החלטות."

חפש

...

Oded Grosser

12 אוקטובר · 🌐

ערב טוב. רוב חברי בפייסבוק ובכלל אינם חקלאים. אבל רוצה לספר לכם על הסיטואציה שאני כחקלאי גאה שמרגיש שהבחירה שלי במקצוע היא לא רק לפרנסה אלא גם שליחות ציונית חשובה.

תארו לכם שמישהו נכנס אליכם הביתה פותח את הארונות לוקח כמה דברים והולך. כשאתם תופסים אותו הוא לא מתרגש, אז אתם פונים לרשויות החוק (המשטרה) נותנים את הפרטים הידועים על אותו אדם ומבלים כמה שעות בתחנה. אבל... לא עושים לו כלום וסוגרים את העניין אז למה שהוא לא ימשיך לבוא??? זה נוח. חלק מהאחראים על מניעת המפגע הזה אומרים לך לא להתייחס כי יכל היה להיות משהו יותר גרוע....

אז כן לנו במשק ולעוד חקלאים רבים התופעה הזאת ממש מוכרת. היום בשעות הצהריים פגשתי בפעם השניה השנה שני חבר'ה מעמיסים לנו לימונים מהשטח הפרטי שגידלנו כל השנה. בכמויות שלא מתאימות לצריכה פרטית, וחלקם מוכרים כקשורים לבעלי בסטות בשוק... כמה קל לעשות כסף על חשבוננו!! ככה רווח נקי בלי הוצאות, כשלנו כחקלאים זה לפעמים כל ההבדל בלהצליח להתפרנס מהעונה בכלל... אז אחרי שפניתי למשטרה והתופעה ממשיכה החלטתי לשתף גם אני את הציבור בתופעה המגעילה וחסרת הכבוד של לקיחת פרי מהשטח הפרטי שלנו. הלואי ומשהו כבר ישתנה ולא נצטרך לקחת את החוק לידיים. מצורפת תמונה של שק אחד שמהווה חלק מהסחורה שנמצאה בשטח, ממש לפני שעות אחדות.

השומר החדש משטרת ישראל הצינור

שתף הגב לייק

725 🙄 😡 👍

110 תגובות

486 שיתופים

אגודת יד אליעזר

לייק עקוב שמירה

אגודת יד אליעזר

שמי דוגי ישראלי, חקלאי גאה. עד שלשום. הרשו לי לשתף אתכם בסיפור הכואב שלי של התרסקות החיים שלי ושל חברי. סתם כך, ללא שום סיבה הגיונית. זו גם הסיבה שלפחות מחצית מכם הקוראים, בקושי גומרים את החודש, אם בכלל.

שלשום בבוקר, מפעל חיי שטיפחתי ואהבתי במשך 30 שנה החל להתחלל במו ידי. 7500 עצי רימונים, אפרסקים ומשמשים שהניבו פירות מדהימים, נעקרו אל מול עיני יחיד איתם גם הלב שלי.

ככל אחי החקלאים, ניסיתי גם אני בכל כוחי לשרוד כלכלית. עבדתי כקברניט בישראיר ומכנסתי זו מימנתי את ההפסדים ממטעי הפירות. בשנה האחרונה פרשתי לגימלאות ועל כן אינני יכול להמשיך ולכסות את הפסדי בחקלאות ולכן, לפני כחודשיים סגרתי את ברזי ההשקיה והזמנתי טרקטור שהחל מאתמול בבוקר וגם ברגעים אלו ממש עוקר ומחסל עץ אחר עץ, מטע אחר מטע עד להפיכת השטח לשממה. מסוף שבוע הבא, תוכלו לראות חלקות אדמה באזור הפורח והירוק שבין רמלה ולטרון שהפכו לשדות בור מזוהנות.

בטח אתם שואלים: למה? איך יתכן שאנו משלמים כ 14 שו ויותר על ק"ג אפרסקים ודוגי החקלאי עוקר את העצים המניבים שלו? איך יתכן שפלפלים נמכרים 9.90 שו ובכל זאת חקלאי הדרום יזנחו את החממות שהשקיעו בהם את כספם וחיייהם? איפה ההגיון? לאן הולך הכסף שלנו?

אז קודם כל כדאי שתדעו: אנחנו החקלאים מקבלים שקלים בודדים עבור התוצרת החקלאית שעבדנו לגדלה ביזע ובדמעות ואיכשהו 'בדרך' המחיר מופל ומשושל למחירים ההזויים שאתם משלמים בחנות על מוצרי מזון חקלאיים בסיסיים והכרחיים. המצב הזה הוא של כל החקלאים שחלקם כבר אחרי פשיטת רגל וחלקם נלחמים בשיניים בכדי לא לסגור את הברז ואת ההפסדים. אם המצב לא ישתנה במהירות, מה שיקרה הוא שהמחירים ימשיכו לעלות ואילו המגזר החקלאי ימשיך להתחלל.

איך זה קורה בעצם? פשוט. ישנה שכבה מאד קטנה של מאכרים וספרסרים, חלקם באופן חוקי לגמרי כמו "מועצת הצמחים" שגובה כ-20% מהרווחים של החקלאי וכל זאת עבור אספקה של 0 שירותים. כן, גוף שפועל מכוח חוקי מדינת ישראל שגובה כסף עבור זה שלא זה הזוי, אבל תחשבו על גוף ממשלתי כמו "הרשות לאוויר" שתקח מהארנק שלכם שני משכורות בשנה רק עבור כך שאתם נושמים. פשוט כך. מדובר בחבורת עסקני חקלאות שרובם לא נגעו מעולם ברגב אדמה ומוצצים את לשד כספנו וכספיהם עבור כלום, פשוט כלום. שום תועלת לא צמחה לאף חקלאי מ-180 העסקנים הרוכבים על גבם השחוח מעבודת כפיים קשה.

ועוד לא דברנו על כך שאותה מועצת צמחים פוגעת בכיס שלכם על בסיס יומיומי בכך שמפיקה "מחירון סיטונאי יומי" שהוכח מעל לכל ספק כפיקטיבי ומוטה בעשרות אחוזים כלפי מעלה מה שעוזר להם להקטין למראית עין את פער התיווך ובכך היא "משלמת" לטיקונים ולאו מצידם גובים עבורה כספי היטלי נשך מהחקלאים. יד רוחצת יד. זהו מערך קרטלי משוכלל המחבר אחד עם השני בביסאות מוזיקליים, הדואג לאנשי שלומנו, המתחלפים ביניהם בלובים.

אני מרגיש נבזר ומושפל. נבגד ממשד החקלאות שבמקום למנוע את העוול והעושה של החקלאים נותן חסות לעושה הלחם והחלב שלהם. כן, אני ציוני גאה שהשתתף במלחמות ישראל למען האדמה הזו. וכעת אאלץ להחזיר אותם לערביי הסביבה תמורת סכום זעום וזאת רק בכדי שלא אשקע בחובות נוספים. אני בוכה רק מהמחשבה על הצינות שנחרבת בגלל בצע כסף של עסקנים ממשלתיים.

חברים יקרים,

לי כבר לא תהיה תקומה. בעקירת העצים שלי עצרתי את הדימום הכספי שלי והשתחררתי מהאריסות של מועצת הצמחים. זהו ניתוח מיותר וכואב מאד אבל לא נותר לי כל ברירה. אבל ברגעים אלו ממש, אלפי חקלאים מקבלים לביתם צווי עיקול והוצאה לפועל בשל חוסר יכולתם להמשיך ולהזרים כספים למימון העושה הזה. בידכם למנוע את המשך המצב על ידי פניה לשר החקלאות שיוורה על סגירת המועצה והפסקת גביית הכספים עבורה. זו הצלת החקלאות וחסכון כספי ניכר לאזרחי ישראל.

אודה לכם מאד אם על כל עץ 7500 העצים שאני עוקר לחינם, ישלח מייל, פקס או שיחת טלפון לשר החקלאות בכדי להעביר לו את המסר: אסור לעקור את החקלאות בישראל! הפסיקו לטפח את יוקר המחיה! תודה מקרב לב!

אגודת יד אליעזר
YadEliezerIL@

דף הבית

אודות

תמונות

סרטונים

קהילה

ביקורות

פוסטים

תרגום

עיוול לטובה

סל מזון לחג

פדיון כפרות

Dugi Israeli

דרך: סטטוסים מצייצים

לייק הגב שתף

f
פרויקט אדממה

...

לייק
עקוב
שתף

פרויקט אדממה
23 יוני ·

חברים יקרים

חשוב לי להגיד אבא שלי חקלאי ישראלי גאה.
גאה בעבודת האדמה, גאה בארץ ישראל וגאה בפירות וירקות ארצנו.
ההנאה הצרופה שיש לו מהעיסוק שבחקלאות פשוט מחממת את הלב ומלמדת אותי מהו מוסר עבודה ומה הערך של לאהוב את מה שאתה עושה עד כדי כך ששום דבר לא יסיט אותך מזה.

לצערי המונופולים והקרטלים המצויים בחוץ כיום מקשים עליו ועל כל חקלאי ישראל להתפרנס בכבוד ולמכור במחיר המכבד אותו או את עבודתו ולעמוד איתן כנגד הכל!
כיום אבי מוכר בדרום הארץ דלעת ערמונים, דלעת יפנית, דלעת ספגטי ודלורית בטעמים ומרקמים שאני בטוח שבחיים לא טעמתם.

אז אם אתם מעוניינים אשמח שתשאירו הודעה או תשתפו וסמנו לייק לפוסט זה.

פרויקט אדממה
Adamame.Project@

דף הבית

אודות

תמונות

אירועים

סרטונים

פוסטים

קהילה

צור דף

עובד נור Oved Nur

לייק עקוב שתף

עובד נור Oved Nur

20 יולי 2016

להוריד את המים עם הדגים...

אם חשבנו שגאוני משרד האוצר יסתפקו רק בניסיון לחסל את ענף המדגה, הרי שעכשיו צץ לו רעיון מעוות חדש העלול למוטט לא רק ענף מסוים, כי אם את כל חקלאי ישראל, והגלובע בפרט. בקצרה- כאשר מחיר המים גבוה, אין שום קיום לחקלאות. מכיוון שישנו שוני בארץ בפרמטרים כמו אקלים, סוג האדמה ובעיקר סוג הגידול, פיתח כל אזור (ע"י אגודות המים שלו), תשתית של הפקה והספקת מים המתאימה לחקלאים המקומיים. עכשיו מבקשים באוצר להוביל לרפורמה לפיה יקבע מחיר אחיד על כל המים המסופקים לחקלאים, בכל הארץ ("אמבטיה אחידה"). ז"א, לא משנה מה אופי הגידול ואיזה סוג מים הוא בכלל צורך, כולם ישלמו את אותו מחיר מופקע. יאמר בצורה הכי ברורה: מחיר המים האחיד יחסל את החקלאות בישראל שאנו מכירים! אני לא אתן יד למהלך שכזה, ואתגייס בכל מרצי לכל פעילות כנגד מהלך זה. היום קיימנו דיון חירום ביחד עם ראשי התאחדות חקלאי ישראל. שמחתי לגלות שישנה תמימות דעים לגבי חומרת המצב, וקבענו עקרונות להמשך המהלכים שייסקלו זאת.

יש לומר ביושר- ישנה בעיה במקומות מסוימים בארץ שם חקלאים משלמים מחירים גבוהים מידי על המים. במקום שהמדינה תתמוך בהם ישירות ע"י סבסוד ו/או הוזלה, מנסים להוביל למצב בו החקלאים עצמם הם אלו שייסבסדו חקלאים אחרים. איפה נשמע דבר שכזה? לקחת את כל חקלאי ישראל, שהפכו לשק החבטות הלאומיות, ולפלג ולסכסך אותם על נושא שאמור להיפתר ע"י המדינה. כאמור, אנו נתנגד לכך בכל תוקף!

שתף
הגב
לייק

כרונולוגי ▼
84 🙄 👍

עובד נור Oved Nur

דף הבית

פוסטים

סרטונים

תמונות

אודות

קהילה

צור דף

17

חפש
f

Or Shalev
נמצא ב- Timmorim, Hadarom, Israel

4 נובמבר 2016
🌐

מדינת היקרה, בגדת בי!
הגיע הזמן לדבר על חקלאות
החקלאות בישראל במשבר עמוק, ואין סבסוד או הגנה ממשלתית שיוכלו להושיע.
כל חקלאי במדינת ישראל, גדל וחונך על המשפט ש"במקום בו תחרוש המחרשה היהודית
את התלם האחרון שם יעבור גבולנו" (י.טרומפלדור), אך עדים אנו לגלות ככל שחולף
הזמן, שבקרוב מאוד תישאר רק המחרשה, וממש לא בטוח שהיא תהיה יהודית.
הנהגת הישוב, והמדינה בראשה, פעלו ללא לאות להקמת מושבים וקיבוצים לאורכה
ורוחבה של הארץ, על מנת שיעמדו איתנים על קווי גבולותיה של ארצם, היה זה חוזה בלתי
כתוב בין המדינה לחקלאים שחתמו עליו בדם יזע ודמעות.
אך כמו בכל חוזה טוב שאינו חתום בכתב, סופו להיות מופר, הוא הופר על ידי הממשלה,
הוא הופר על ידי הטייקונים, הוא הופר על ידי העם!!!
התחלנו לקדש את ה"תחרות", את ה"שוק החופשי", זרקנו את כל מה שחוננו אליו דורות
לטובת אלו שתמיד היה להם ותמיד יהיה להם, לטובת בעלי אינטרסים זמניים שבאים
לעשות "סיבוב" וממשיכים הלאה.
יקירי, הגיע הזמן שתתעוררו כי גיע היום, ואני מבטיח לכם שהוא גיע שתתעוררו יום אחד
ולא תראו אותנו פה יותר, ואז יהיה קשה להחזיר את הגלגל אחורה, אנחנו החקלאים עם
מיוחד, עם של מעשים ולא דיבורים, קמים מוקדם בבוקר, יוצאים לעבוד בכל שעה בכל יום
ובכל מזג האוויר, נלחמים במחלות, מזיקים, גנבים וברוך השם כל יום נוספות הרפתקאות
חדשות. רק בעיה קטנה אחת לנו יש שלא ידענו לשווק את עצמנו טוב מספיק אל מול
ה"חזירים" עתירי ההון והממון.
רובכם אינכם יודעים זאת, וזה כמובן מובן כי בחדשות יקדישו לנו אולי כמה דקות אחרונות
בשידור, או כתבה פינתית בעיתון, אבל יום יום משקים נסגרים, יום יום חקלאים ממשיכים
לפשוט את הרגל, יום יום מגדלי הבקר והרפתות והלולים סופגים וסופגים וסופגים. אני יודע
שלרובכם זה לא מזיז וכנראה גם לא יזיז כי מדינתנו לימדה אותנו היום לחשוב רק על
עצמנו, בכל דבר, אבל הגיע הזמן שיעשה מעשה.
תפסיקו לקנות ברשתות המזון שעושקות אותנו ואותכם, תקנו דרך החקלאים צאו למושבים
והקיבוצים והראו אהבתכם ותמיכתכם בדיוק כמו שהראנו אותה במהלך מבצע צוק איתן,
אני יודע שבמרצות היום יום שלנו הרבה לא יצליחו לעשות זאת, אבל תנסו, תנסו כי אם
אתם לא תצליחו זה יקרוס. תנו העדפה לתוצרת שמיוצרת כאן, יש לנו את הפירות והירקות
והביצים והבשר והרשימה עוד ארוכה הטובים ביותר בהתחייבות!!!
פעם אמרו חכמים שהחקלאות היא אבן יסוד בביטחון המדינה, ואם יעקרו אותה מיסודה
המפעל הצינור יקרוס. אילו רק היה קשר קטן ביותר בין המעשים לדיבורים הללו כיום, אני
מבטיח לכם שהייתם רואים כאן את אחת מהמדינות החקלאיות הטובות בעולם.
"לא אשתוק, כי ארצי שינתה את פניה, לא אוותר לה, להזכיר לה ואשיר כאן באוזניה, עד
שתפקח את עיניה".
שתפו והפיצו!

ערך העבודה לשכבות י'-יב'

מטרות:

1. החניכים יבחנו האם העבודה היא דרך לחיים
2. החניכים יכירו את השחיקה בערך העבודה בחברה
3. החניכים יזהו את העבודה כמקום בעל פוטנציאל ליצירה
4. החניכים יבררו את הקשר בין יצירה אישית לבין אחריות ויצירת החברה

עזרים:

- מסיכת לוטו (שקית נייר עם חורים לעיניים וחיוך מצויר).
- נספח א': ציטוט גורדון.
- נספח ב': כרטיסיות דמויות
- נספח ג': גורדון העבודה הפועל הצעיר.

למדריך: פעולה זו מציפה את הפער המובנה בין תפיסת ערך העבודה בחברת העמל, כפי שהתקיימה בישראל בשנותיה הראשונות ועד שנות השבעים, לבין תפיסת ערך העבודה בישראל היום ובעולם היום באופן כללי. פעולה זו אינה מיועדת לסמן את התהליך ההיסטורי שהתרחש, אלא לחשוף בפני החניכים את רעיון העבודה כיצירה ואת הרעיון שהחיים החברתיים נבנים על ידי תהליך יצירה זה של האדם העובד. בשביל שיהיה אפשר להתגבר על הפער הזה אנחנו צריכים בסוף הפעולה לתבוע מחדש את ערכה של העבודה – את הכבוד לאדם העובד, את התביעה לכך שהדבר המרכזי שהאדם עושה בחייו יהיה בעל משמעות ליחיד ובעל משמעות לחברה.

מהלך:

1. משחק פתיחה
2. המדריך נכנס עם מסכה מאולתרת של לוטו על הפרצוף, מודיע לחניכים שהוא (או ההורים שלו) זכה בלוטו ומספר להם שהוא לא יודע מה לעשות – האם להפסיק לעבוד או לא?

שאל:

- מה אתם הייתם עושים לו הייתם זוכים בלוטו?
- האם הייתם ממשיכים או מפסיקים לעבוד?
- למה כן להמשיך לעבוד? למה לא להמשיך לעבוד?
- 3. חושפים פלקט (נספח א') עם המשפט של גורדון:
"לא עבודה לשם מחיה ולא עבודה לשם מצווה, כי אם עבודה לשם חיים..."

שאל:

- מה זה לעבוד לשם חיים ולא לשם מחייה?
- לשם מה האנשים שאתם מכירים עובדים? לאיזה מטרות? (הורים, דודים, אחים, חברים וכו'...).
- איך זה קשור לדילמה של האיש שזכה בלוטו?

4. ראים קטע מתוך "יש לי עבודה בשבילכם" - <http://www.mako.co.il/mako-vod-mako/documentary-s1/VOD-ca2651bbaa77b21006.htm>

דקות: 14: 23-51: 16 דיון:

- למה הצעירים מעדיפים לעבוד בחול? או 'מכה' כלשונו?
- האם זאת העבודה שעליה דיבר גורדון?
- למה אף אחד לא מוכן לעבוד בחקלאות?
- האם אתם הייתם מוכנים לעבוד בחקלאות? לעבוד קשה..

למדריך: כאן צריך לחשוף את הפחד שיש לנו מעבודת כפיים, מעבודה קשה ומעייפת. חשוב שזה לא יישאר חבוי בהלך השיחה אלא שהשיחה תצליח להיות כנה וחשוף את זה. לעומת זאת אל תיתן לחניכים שלך להסתובב עם דימוי שגוי על עצמם, הרי, במחנות, בטיולים, באירועים במועדון החניכים שמחים לעבוד קשה, הם יקומו גם ב5 בבוקר כשצריך.. הבדל המהותי הוא כאשר אתה מנוכר או לא לעבודה. כאשר אתה בוחר בעבודה, כאשר אכפת לך ממש מהתוצרים של העבודה.

5. מתחלקים לקבוצות של 4 – כל קבוצת מקבלת דמות אחת או שתיים של א.נשים בחברה שעובדים בעבודות שונות. כל קבוצת צריכה לענות על השאלה:

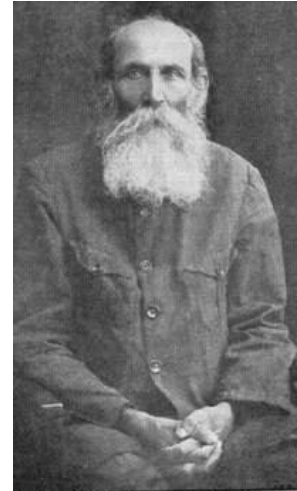
- למה הם עובדים בעבודה הזאת?
- אם הייתה להם אפשרות, האם היו עובדים בעבודה אחרת? איזו?
- 6. חוזרים למעגל (לא משתפים בינתיים). קוראים את הקטע של גורדון.
- אם גורדון היה חי היום (כשכבר יש מדינה, ויש כלכלה ויש היי-טק וכו') האם היה עדיין כותב את זה?
- מתוך הדמויות שפגשתם, והסרטון שראינו קודם, איזה מוטיבציות יש לאנשים ללכת לעבוד?
- מה זה אומר להביא ידי ביטוי את האידיאל של העבודה? על איזה אידיאל מדובר
- למה עבודה זה אידיאל?
- איך אפשר שהעבודה שלנו תהיה יצירה והגשמת החזון הציוני? מה צריך בשביל זה? תנו דוגמאות לזה

למדריכה: היום בחברה נתפשת העבודה כדבר תכליתי בלבד – כל מטרתה להשיג כסף. אין לנו כוונה לזלזל בחשיבות של להביא כסף הביתה, ולפרנס משפחה. אנחנו חיים במדינה שרוב האזרחים היום אין להם את הפריווילגיה לא לחשוב מאיפה תגיע המשכורת הבאה. בתוך זה אנחנו מבקשות לעורר אצל חניכנו חלום של חברה בה העבודה באה לשרת את האדם ולעורר לו לבנות את עצמו ואת חברתו. נבקש מחניכינו להעמיק את המחשבה על מה זה אומר עבודה כיצירה, עבודה כהגשמת החזון הציוני.

7. סיכום:

מדינת ישראל בכלל ומרחב ההתיישבותי בפרט הוקם על ערך העבודה. הוקם על אותה האמונה שבזכות העבודה נגאל את עצמנו ואת אדמותינו. היום ערך זה בחברה עובר פיחות, וכולם רוצים רק להביא את המכה לעבוד כמה שפחות להרוויח כמה שיותר. אבל האם זה מה שיהפוך אותנו לאנשים מאושרים יותר? רוב האנשים מבליים את רוב שעות היום שלהם בעבודה. אם נתייחס לעבודה רק כדרך להרוויח כסף, ולא נתייחס לאושר שלנו, לסיפוק שלנו ויצירה שלנו בתוך העבודה אנחנו עלולים למצוא את עצמנו מאוד מתוסכלים מחיינו. כמו כן, אולי אפילו נמצא את מדינת ישראל בלי אנשים שיסכימו לעבוד בה, בלי מי שיבנה, מי שיעבד את האדמה, בלי מי שיעבוד בתעשייה כי כולם ילכו לחו"ל כדי למצוא עבודות "משתלמות" יותר.

”לא עבודה לשם
מחיה, ולא עבודה
לשם מצווה, כי אם
עבודה לשם חיים...”

א.ד. גורדון

נספח ב'-דמויות

אלכס

שלום, קוראים לי אלכס. בואו ואני אספר קצת על עצמי. אני נגר במקצועי ועובד בסדנת נגרות קטנה ונחמדה. התחלתי לעבוד במקצוע כשהייתי תלמיד תיכון בבית ספר מקצועי. אחרי הצבא, התחלתי לעבוד בנגריה. אני והבוס היינו ביחסים טובים, וגם נהניתי מהמקצוע עצמו. יש משהו מיוחד בהרגשה שאתה יוצר משהו בידיים שלך. כשאני מסיים לבנות ארון או שולחן נגיד, אני מרגיש שעשיתי משהו חשוב. אתם אולי חושבים "כולו ארון". כמה חשוב זה כבר יכול להיות. אבל יש משהו מאוד מרגש בעבודה שיצרת משהו במו ידיך. וזה לא נגמר בתחושה שאתה עשית משהו מאפס, דבר שלא היה קיים לפני כן.

ככל שהמשכתי בעבודה, התקדמתי יותר. כמובן שהמשכורת שלי עלתה אבל יותר חשוב לדעתי זה מה שלמדתי. אתה מתפתח המון ולומד מלא דברים ככל שאתה משקיע בעבודה שלך. למדתי מי אני ומה אני מסוגל לעשות. אני למדתי מה זה אחריות. מה זה עצמאות. מה זה להחזיק את עצמי כלכלית. אני לומד כל הזמן מהאנשים שאני עובד איתם. אני באמת חבר שלהם. הם כבר כמו משפחה בשבילי. כשאני עובד עם מישהו כל היום, אתה כמו קרוב שלו. חתונות, בר-מצוות, הלוויות, הכל. בשמחות ובעצב.

אתם מבינים? העבודה זה לא כל החיים שלי, אבל זה חלק מאוד חשוב. אני קם כל בוקר ומתכנן דברים, וכשאני הולך לישון, אני חושב על מה יש לי לעשות למחרת. אני לא מצליח לחשוב על עצמי לא עובד.

אביחי

שלום, אני אביחי. אני אספר לכם עכשיו על החיים שלי. אני כבר 7 שנים עובד במפעל לחלונות. כל יום אני מגיע לעבודה ועובד מ 8:00 - 17:00, במפעל עובדים חברים רבים שלי, אבל בזמן העבודה אסור לנו לדבר, כי לדעתו של הבוס שלנו זה הופך אותנו לפחות "פרודוקטיבים" יש לנו הפסקות בידוק לפי חוק, ושכר מינימום בידוק לפי החוק.

כל יום אני מגיע לעבודה ועושה בידוק את אותה פעולה. האמת אני מאוד סובל מהעבודה שלי, ולפעמים אני חושב על להחליף אותה, אבל כאן בצפון אין הרבה עבודות זמינות, ובגדול כולן נראות בערך אותו דבר, אתה עושה חלק ממש קטן מתוך העבודה. פעם הייתי זגג, ודי נהנתי מזה, אבל זה נהיה לא משתלם כללית, כי החנויות הגדולות הציעו חלונות בחצי מהמחיר שלי לקח לייצר. אז סגרתי את העסק והתחלתי לעבוד במפעל.

אני נשוי ויש לי שלושה ילדים, אני אוהב את ימי השבת שלי בהם אני מבלה את זמני עם המשפחה, ונח. מדי פעם ביום שבת, אני יוצר רהיט לבית או לחברים, אז אני מרגיש יוצר.

מיכל

שלום, אני מיכל, אני בת 38 עובדת בגוגל. אני מנהלת פרויקטים של הטמעת מידע בגוגל. אני מתה על העבודה שלי! יש לנו מגלשות במשרד, חדרים שאפשר לישון בהם באמצע היום והמון חברה צעירים שכיף לעבוד איתם.

המשכורת היא ממש גבוהה. ואני באמת מרגישה שמה שאני חשובה לחברה. אבל לאחרונה אני מרגישה כאילו העבודה הפכה להיות כל החיים שלי. בגלל שיש לנו ברים ומסעדות במשרד, אני ממשיכה לעבוד עד 19:00 בערב ואז אנחנו שותים קצת ואוכלים ביחד ארוחת ערב ופעמים עוד ממשיכה לעבוד עוד. רוב הימים אני יוצאת משם רק ב 22:00 כבר עייפה והרוגה ואין לי כוח להיפגש עם אנשים אחרים. וכמובן שב 9:00 אני צריכה להיות שם שוב

ישראל

שלום, אני ישראל, אני מורה להיסטוריה בתיכון ע"ש רבין. אני בן 50. אני מורה כבר 25 שנים. אוהב את המקצוע. אוהב ללמד. כשאני רואה את התהליך שעוברים התלמידים במהלך השנתיים שאני מלמד אותם, אני מתמלא בגאווה - אני יצרתי את זה!

לאחרונה לא קיבלתי את השכר שלי כראוי, משרד החינוך עשה טעות בחישוב, והחסירו לי אלפי שקלים. מצד אחת אני מת על העבודה שלי, אבל דברים כאלו ממש מקשים עלי.

הרבה פעמים אני שוקל לעזוב את העבודה וללכת לכיוון המחקר שוב, אבל אני חושב שיהיה לי קשה כל היום רק לכתוב דברים ולא לפגוש את התלמידים.

אסי

שלום אני אסי, אני בן 45. אני עובד קבלן בביתי הספר. אני עובד באחזקה של ביתי ספר, מתקן דברים, בונה דברים, לפעמים גם מנקה דברים. האמת שאני עובד במקצוע הזה מלא שנים, ופעם ממש אהבתי את זה. כשעבדתי בתיכון אחר, דרך התיכון ולא כעובד קבלן. אין דבר יותר כיפי מליצור עם הידיים. אבל אז בית הספר עבר לחברת קבלן, ועכשיו אני מועסק ע"י חברת קבלן ב5 בתי ספר שונים. כל פעם יום איפשהו.

אני כבר לא מספיק להקשר לאנשים, לך תזכור שמות של 700 מורים ומורות. ובטח שלא לתלמידים. בקושי יוצא לי לבנות דברים חדשים רק לתקן, או להזמין מכל מיני ספקים. יש תיכון אחד שאני מגיע עליו פעם בשבועיים, אני ממש משוכנע שאין שם אדם אחד שידע את השם שלי.

אבל מה לעשות חייבים להתפרנס, ובזה אני טוב, ותכלס את זה אני אוהב. רק מקווה למצוא יום אחד מקום שיעסיק שוב רק אותי, במשרה מלאה, עם זכויות וקביעות. ובעיקר עם חברים שוב.

שירה

שלום, אני שירה, אני בת 23. אני עובדת כמאבטחת ברכבת ישראל. שלא תראו אותי ככה. אני עובדת בזה רק בינתיים, מנסה להרוויח מספיק ללימודים. בהתחלה עבדתי בתחנות תל אביב. תכלס סבלתי שם, אף אחד אפילו לא אומר שלום כשניכנס, כולם עושים טובה שמוציאים דברים מהכיסים. ביקשתי לעבוד לתחנה אחרת והעבירו אותי לבית יהושע. שם נהיו לי חברים, גם העובדים האחרים בתחנה וגם הנוסעים הקבועים. האמת שהיום אני אוהבת לקום בבוקר לעבודה, מצפה לפגוש אנשים.

הבעיה היחידה היא שהמשכורת לא בשמיים, ייקח לי עוד לפחות שנתיים לחסוך את ה40 אלף ללימודים. אבל בסדר החיים זה מה שקורה בדרך.

מתן

שלום, אני מתן, אני בן 33 ועובד במטעי מנגו מאז שהשתחררתי. התחלתי כעבודה מועדפת והתאבתי באדמה. העבודה היא קשה. קם כל יום בחמש ועובד עד השעה 17. עבודה פיזית מאוד. תמיד חם, הרבה בוץ. הרבה שרירים תפוסים. אבל, אני מת על העבודה הזאת. למה? כי אני מרגיש שאני דואג לארץ ישראל. אני ממש אוהב ללכת לשוק בקרית שמונה ולראות את המנגו של המטע מוצג שם, זה גורם לי גאווה. אני גם דואג שכל קטיף יבואו צעירים ישראלים לקטוף – ככה אני שומר על העבודה העבית בארץ ממש כמו שגורדון חלסו.

האמת, שיש ענן שחור מעל הראש שלי, כי כבר ממש קשה לגדל פה. המיסים יקרים נורא, והמחיר שאני מקבל עבור התוצרת ממש נמוך. למרות שאתם קונים ביוקר. תכף יהיה לא משתלם להיות חקלאי.

עם חי יש לו תמיד רוב גדול, שהעבודה היא להם טבע שני. לא כן אנחנו. אנחנו כולנו מואסים בעבודה, ואפילו העובדים אינם עובדים אלא מתוך הכרח ומתוך תקווה בלתי פוסקת להיחלץ ממנה בזמן מן הזמנים ולחיות "חיים טובים". צריכים אנחנו לראות בעיניים פקוחות עד כמה אנו לקויים במובן זה, עד כמה העבודה נעשתה זרה לרוחנו ולא רק במובן הפרטי, כי אם גם במובן הלאומי. מעתה צריך

להיות האידיאל הראשי שלנו – העבודה. אנחנו לקינו בעבודה (אינני אומר "חטאנו" – כי לא באשמתנו באנו לידי כך), ובעבודה נרפא. את העבודה צריכים אנחנו להעמיד במרכז כל שאיפותינו, לייסד עליה את כל בנינו. אם רק נעשה את העבודה כשהיא לעצמה לאידיאל, יותר נכון, אם רק נביא לידי גילוי את האידיאל של העבודה, נוכל להרפא מהנגע אשר דבק בנו, נוכל לאחות את הקרע, שנקרענו מעל הטבע.

א.ד. גורדון / העבודה, הפועל הצעיר, אלול תרע"א

חקלאות וציונות שכבות י'-יב'

מטרות:

1. הכרות עם מקומה של החקלאות בהקמת המדינה – מקור פרנסה ותעסוקה בפריפריה, התיישבות על הגבולות, יצירת משק יצרני המבוסס על עבודת אדמה וידיים, יצירת תעשיית מזון בלתי תלוי במדינות אחרות
2. הבנת החקלאות כמעשה ציוני – תשתית תחית העם היהודי בארצו, יצירת דמות אדם יהודי חדש

למדריכה: בפעולה זו נניח תשתית רעיונית ומושגית בה נמשיג את החקלאות כמעשה ציוני-חלוצי. המשגה רעיונית זו תאפשר לנו להבין בהמשך המערך למה הניסיון של ממשלות ישראל בעשורים האחרונים לחסל את החקלאות בישראל הוא דבר הרה אסון ולמה עלינו ליצור מאבק ציבורי לו שותפים ציבורים רבים – על עתיד החקלאות בישראל.

מהלך:

1. כל זוג מקבל 13 תמונות אותם צריך לדרג מה"הכי ישראלי" ועד "הכי פחות ישראלי". רעיונות לתמונות- פלאפל, דגל, חייל, שוטר, חקלאי, תפילין, מק'דונלדס, חרמון, איילת, ים המלח, וייז, כנסת ישראל, מגדלי עזריאל, שרוליק.
 - למה דירגתם כפי שדירגתם? באיזה מקום דירגתם את החקלאות?
 - מה החקלאות מסמלת עבורנו? מה הערך הלאומי של חקלאות?
2. מפזרים על הרצפה שירים מתקופות שונות של המדינה על חקלאות- ברקע סרטון "פרסומות נוסטלגית- זה זמן התפוח" <https://www.youtube.com/watch?v=56lYH3TjtXk>

אמור: פעם היו פרסומות בארץ לתפוחים, תפוזים, בננות וכו... כלומר גם בתרבות היינו חברה מאוד חקלאית. ישראל פיתחה המון פיתוחים חקלאיים (מה למשל? הטפטפת, עגבניות שרי). היו באים מכל העולם לראות את החקלאות הישראלית וישראלים נשלחו למקומות שונים בעולם לפתח את החקלאות שם. יישובים שלמים התקיימו מחקלאות ונשלחו ע"י המדינה לעסוק ולפתח את החקלאות. היו פה בתי ספר חקלאיים רבים ונחשבים מאוד בעולם. ענף החקלאות היה מאוד מרכזי בארץ. זו הייתה גאוה להיות חקלאי.

3. דיון

- איזה מקום היה לחקלאות בבניית המדינה?
- איזה מקום היה לחקלאות בחיי האנשים?
- למה לחקלאות היה מקום כה חשוב בתרבות הישראלית?
- מה הקשר בין חקלאות לציונות?

4. קוראים את סיפורה של דגניה דיון-

- מה חקלאות נותנת ליחיד בסיפור?
- מה היא יוצרת בחברה (הקבוצה) שלהם?
- האם אתם מאמינים להם? למה הם נהנים כל כך מעבודה קשה?
- מה הקשר בין האמונה שלהם בציונות להנאה שלהם מהחקלאות?
- האם היום אנשים חיים לאור הערך הזה של ציונות? תנו דוגמאות מחייכם.

למדריכה: לנו ולחניכים שלנו קשה לפעמים להאמין לאנשים שחיים את החיים שלהם לאור ערכים גדולים, לאור הגשמת חלום אשר גדול יותר מאיתנו. בעצם כל החברה בנויה כך וכולנו מתחנכים שאנחנו צריכים לדאוג רק לעצמנו, ולא לעם היהודי או לחברה בישראל. הציונות היא הגשמת חלום של התחדשות העם היהודי, לחיות את חיינו לאור הציונות, כפי שעשו שמואל דיין וחבריו, הוא דבר שהיום נתקל בהרבה מאוד ציניות. בדיון הזה ננסה להתמודד עם חניכנו שחלום זה אכן אפשרי גם היום.

5. קוראים את הברכה של ברל לקיבוץ דגניה דיון-

- על מה הוא מברך אותם? למה זה לא רק רגע פרטי שלהם? (חג משפחתי קיבוצי)
- למה הוא מתכוון שהוא אומר גאולת העם בעינכם?

- מה הקשר שהוא בין מעשה עבודת החקלאות שלהם לבין גאולת העם?
- איזה סיבות הפכו את החקלאות (כיבוש העבודה) לחיונית בהקמת המדינה?
- מה תהיה מדינת ישראל אם לא תהיה בה עבודה עברית? (אלא רק פועם זרים שיעבדו עבורנו את הקרקע/במפעל/בסיעוד)

למדריך:

חקלאות הייתה הענף שאפשר לעם היהודי לעבור מחיים בגלות לעם בעל מדינה משלו. הציונות הייתה לאורך ההיסטוריה קשורה בקשרים עבתיים לחקלאות ביצירת האדם החדש וכיבוש העבודה העברית והאדמה העברית. על זה מברך ברל את דגניה, על הצלחתה בכיבוש בעבודה, ויתר מזה ביצירת דרך חדשה שדרכה כל חלוץ יוכל לקדם את החזון הציוני ולהצטרף לקבוצה עובדת אדמה כמוה. חשוב גם לזכור שבשנים שקדמו להקמת המדינה ההתיישבות החקלאית המרוחקת היא זו שקבעה במידות רבות את גבולות המדינה לאחר הקמתה. בנוסף, החקלאות אפשרה ומאפשרת לאנשים לגור במרחק מן העיר הגדולה ועדיין להתפרנס.

6. סיכום:

משנות הקמת המדינה ועד שנות ה-90 נרכש לחקלאות מקום של כבוד בחברה. הייתה הבנה שבלעדי החקלאות אין יכולת לבנות ולקיים מדינה. לחקלאות חלק מרכזי בקביעת גבולות המדינה, בניית צורות התיישבות חדשות בארץ (המושב והקיבוץ), והייתה לכוח משיכה ליהודים מכל העולם לבוא לישראל על מנת להבנות מחדש כפועלים. הציונות והחקלאות הלכו יד ביד בדרך לבניית המדינה. בעשורים האחרונים עוברת החקלאות בישראל מתקפה מצד ממשלות ישראל – נעסוק בזה בפעולות הבאות שלנו ביחד.

תפילין

הר חרמון

אילת

כנסת ישראל

הורה האחזות

מילים: יחיאל מוהר

יודע חקלאי פיקח,
והוא הנחיל זאת לצבא,
שאת הזן יש לשבח,
ולחיטיב בהרכבה.
(היטיב בהרכבה)

הוחלט ונלקחה שיבולת,
הירכיבוה - חרבות,
חמרה, חמרה המערבולת,
יצא הנח"ל לשדות.
(הנח"ל לשדות)

הורה כרוב והורה תרד,
עגבניה עלי כידון!
הורה נח"ל מסחררת
הורה חסה, הורה צנון!
הורה טנק רתום לפרד,
הורה סיירי התות,
הורה נח"ל מסחררת,
הורה האחזות.

יקום חייל למשך זרע,
וחקלאי יקלע אל בול.
יש נח"ל שיודע הרה
לזרום כדי לתת יבול.
(כדי לתת יבול)

זה פרושו של משק עזר,
ככה ייכתב בדו"ח.
כל השקאה של צנון וגזר
היא השקעה לזמן ארוך.
(רק אל תעשה לי ברוך)

הורה ממטרה

מילים: יחיאל מוהר

רן קילוח בצינור,
צינורות "עורקי הנגב,
זה דרכו של המזמור"
מן הברז אל הרגב
יעלו מימי תהום.
משאבה אומרת לחם!
נגב, נגב, מה מיום?
נגב, ממטרות עליך!

סובי, סובי, ממטרה, הי!
סובי, סובי, ממטרה,
לפזר פניני אורה,
סובי והתיזי מים!
עץ יריע בשדרה,
אדמה תיתן פריה
באין גשם משמיים.

המרחב כולו נצוד,
צינורות פרשו הרשת,
והנה סימן ואות,
בטיפין נראית הקשת,
ברית הפרח והניר,
ברית השקט והזמר,
ממטרה, שירך הוא שיר,
רנניהו, עד אין גמר.

חיטה זהובה

מילים: לא ידוע

אשוח בתום
רוחי עלי טובה
אל השדה אבוא
לעת זריחת החמה
זקופה נאה, חיטה זהובה
בין שבילי שדות
של שיבולי קמה

ועת אפסע באופק שם יהל
כוכב ערבית ראשון
יאיר בזהר הליל
מילות של פז
יביע שדה מולדת
רוב חדוה ואושר
הן לי הוא יאחל

הלכה חיטה ברוח

מילים: יהודית כפרי

הלכה חיטה ברוח
כך
בניע עצלני
נחשול פיתוי ירוק.
כמה חמד אותה השמש !
ימים רבים
גחן על צווארה הדק.
והיא -
אולי חלמה על הקוצר,
אולי
על ערמות זהב,
אולי על מוץ נישא ברוח
כך
בניע עצלני,
בנחשולי עדנה,
מבלי משים היתה
לשמש ירוקה.

ים השיבולים

מילים: יצחק קינן

ים השיבולים שמסביב
על גליו לשוט יצא הרוח.
אלף חיובים אלי שלח האביב,
שמש חביבה יצאה לשוח.
על המיתרים המפיקים צלילי זהב,
הם המזמרים אל מול התכלת.
אלף מלאכים השרים שלום לסתיו,
נושקים ומלטפים פצעי שלכת.

לה לה לה ...

גם האהבות באור נפלא,
שוב פורחות כולן בשדות הזמר,
אלף חיובים שלוחים אלייך, ילדה
זר שירים קטף לך משורר.
יש אומרים: "נפלא הוא ריחן של
אהבות."
יש אומרים: "אורן הוא ים של זיו."
אלף ציפורים לקולך שיר מזמרות,
יפית כה ילדתי מן האביב.

לה לה לה ...

ים השיבולים, אלף חיובים, אלף
מלאכים.

שיר העמק

מילים: נתן אלתרמן

באה מנוחה ליגע
ומרגוע לעמל.
לילה חיזור משתרע
על שדות עמק יזרעאל.
טל מלמטה ולבנה מעל,
מבית אלפא עד נהלל.

מה, מה לילה מליל
דממה ביזרעאל
נומה עמק, ארץ תפארת
אנו לך משמרת.

אופל בהר הגלבע,
סוס דוהר מצל אל צל.
קול זעקה עף גבוה,
על שדות עמק יזרעאל.
מי ירה ומי זה שם נפל
בין בית אלפא ונהלל.

מה, מה...

ים הדגן מתנוועע,
שיר העדר מצלצל,
זוהי ארצי ושדותיה,
זהו עמק יזרעאל.
תבורך ארצי ותהולל
מבית אלפא עד נהלל.

מה, מה...

זמר איכרים

מילים: מיכאל קשטן

גורן גורן גרעינים
תם גדיש ודיש
שעורה, חיטה, דגנים,
פרי עמל ידיים.

לזורעים דמעה בעין
לקוצרים רק רון, רק רון
ישמחו פי שבעתיים
האוספים אסיף אחרון,

רוח, הו רוח מוץ נידף
טוחנות ריחיים
לגברים נשים וטף
לחם חם בבית.

לזורעים ...

סיפור מדגניה – הקבוצה הראשונה

ראשית דגניה (1910) מאת שמואל דיין

היינו שיכורים מעבודה. העבודה מילאה כל חדר בנשמותינו. ליום כולו – החל משעתיים לפני הנץ החמה ועד שעתיים לאחר רדת החשיכה – לא הייתה משמעות אחרת עבורנו. השלכנו את העולם בכללותו מלבבותינו. השלכנו הכל, למעשה, למעט רעיון הלאומיות היהודית. סגרנו את עצמנו בתוך אותם גבולות מצומצמים, שעבורנו, הכילו עולם גדול ורחב. היה זה עולם חדש – הטבע ואלוהים, אדון השמיים והארץ. והיינו לבדנו בעולם ההוא ללא איש שיפריע לנו. תחמנו עצמנו במסגרת של חיי עמל, ניתקנו עצמנו מכלל עברנו והישרנו מבטנו לנקודה אחת למען נוכל לראותה נכוחה.

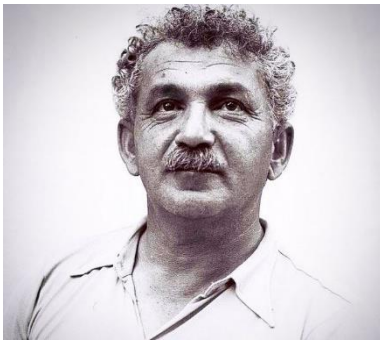
גילם של חברנו היה לערך משמונה-עשר לעשרים וחמש. רוחם מלאה החיות, אמונתם, להיטותם, כוח רצונם ועוצמתם חיפשו מבעים; ודם הנעורים החם מצא שדה פעולה נרחב בעבודה. בשעות היום הארוך עבדנו עד כלות כוחותינו העצורים והגועשים. לאחר תקופת הסתגלות, הכלים החקלאיים נהיו ככדורי משחק בידיו. עבדנו בנינוחות משונה, כאילו עסקנו במשחקים או בספורט. לעיתים אף לאחר יום עבודה ארוך, עדיין הרגשנו רעניים וחזקים, והיינו רוכבים על הפרדות הבועטות שלנו, או עובדים במשטח הדיש. נהגנו לערום תבואה כדי להכינה לעיבוד במורג. אלומות כבדות של חיטה התעופפו לכל עבר, או הושלכו לגובה מספר מטרים באוויר כמו נוצות. הקלשון נדמה לנו כמכשיר קל, יקר ערך ומסב-עונג. היו זמנים בהם לא היה לנו שום רצון לעזוב את העבודה, והיינו ממשיכים כך שעות לאור הירח. כך קרה לעיתים תכופות כשבוצעו מטלות חביבות כגון ניפוי.

מספר גברים עמדו לפני תלולית חיטה וזרקום אל הרוח. הגרעינים הכבדים צנחו לרצפה ונערמו בערימות עצומות, בעת ששיחקת בקלשון העץ. הרוח העיפה את הקליפות לכיוון מזרח, והגרעינים נפלו לכיוון השני. הצפייה בהיערמות הייתה הזדמנות לחזות בתוצאות עבודתך בשנה שחלפה. היה קשה להינתק מתלולית החיטה. הרוח נשבה בחוזקה. בכל פעם שהנפת את קלשונך הרגשת שהגעת לתחתית הערימה המנופה, והתחלת למדוד את כמות ואיכות הקציר בעינך. כשלבסוף נתקע הקלשון עם שיניו כלפי מעלה בערימת הגרעינים הנקיה, הגברים היו קופצים לתוך הכנרת לאחר שהעיפו מבט אחרון אל פירות עבודתם.

לעיתים, בזמן העבודה, אחד הבחורים היה פוצח בשיר. רעהו הצטרף ללא דיחוי, ובמהרה כולם הצטרפו לשירה. מסביבנו עמדו האלומות בעשרות, מאות, אלפים. כוחנו וחיותנו התרוממו ופרצו גבולות. שירנו היה מלא נעורים ושמחה וחופשי מדאגה. כשלבבותינו גאו, שילבנו ידיים בריקוד פרוע וספונטני ללא גבולות. רגלינו ניתרו מעלה יחד עם לבבותינו ההולמים. הריקודים נמשכו עד סף תשישות ועלפון. חבר נפל על ערימת קש או תירס, וחבריו בעקבותיו, נופלים אחד על משנהו. והאוויר התמלא שחוק.

מתוך ברכה לדגניה לרגל עשור לדגניה

"רבים ודאי המברכים
אתכם היום, בכל
מקום אשר חזון
מפעלנו: גאולת העם,
גאולת האדמה

וגאולת העבודה. יום זה הוא לא בלבד
חג משפחתי- מקומי, של בני המקום
ובוניו, אלא חג המבשר את חידוש
הווייתו ההיסטורית בעבודה ובלשון
ובתרבות ובמדיניות, ויותר מכך:
מולדת הקבוצה, עריסת הפועל העברי
שפרק מעל צווארו עול בעלים והוא
מעבד את אדמת עמו כאדם בן חורין,
העומד ברשות עצמו ולרשות עמו."

ברל כצנלסון

מאבק החקלאים שכבות י'-יב'

מטרות:

1. החניכים יכירו את התהליכים שהתרחשו בחקלאות בישראל בעשורים האחרונים וכיצד השתנתה החקלאות (שינויים במשק, הפרטה, חקיקה בכנסת)
2. החניכים יכירו את מאבק החקלאים על גלגוליו השונים ויבינו שהחקלאות תחת מתקפה בלתי פוסקת לאורך העשורים האחרונים
3. החניכים ינסו לברר מהו העולם הערכי חברתי שיווצר ללא חקלאות.

מהלך:

1. שמש אסוציאציות- קיבוץ/מושב וכיתבי את כל מה שעולה (תודאי שנכתב על הלוח גם חקלאות) תשאלו- מה אני יכולה למחוק ועדיין הישוב יישאר קיבוץ או מושב?
a. האם החקלאות היא חלק בלתי ניפרד מהתיישבות? (25- כולל פתיחה)
2. תלי בחדר את התערוכה על מקום החקלאות בחרה הישראלית לאורך ההיסטוריה. התערוכה מורכבת מפוסטרים, פרסומות, שירים, כתבות, חוקים שנחקקו בכנסת, דיונים בכנסת וקטעי דעה של חקלאים ופוליטיקאים. הנחי את החניכים להסתובב בין הקטעים השונים בציר הזמן ולענות על השאלות הבאות:
a. מה קרה לחקלאות הישראלית?
b. במה השתנה היחס אליה לאורך ההיסטוריה?
3. חזרו למעגל, דיון:
a. מה קרה לחקלאות הישראלית?
b. למה לדעתכם יש שינוי מגמה כזאת?
c. איך הייתה נראית החברה והמדינה ללא חקלאות? האם יש לנו צורך בחקלאות היום? למה?
4. מדינת ישראל ללא חקלאות

אמרי: החקלאות מהווה רק 2.1% מהתעשייה (=שוק העבודה בישראל, עבודה/מקצוע שיש רווח בגינו, בשונה משוק הנדל"ן או השקעות בבורסה אשר גם מהווים נתח מהכלכלה הישראלית), אבל בעצם מתנהל פה מאבק די עיקש כבר הרבה זמן על קיום החקלאות פה. ננסה להבין למה החקלאות כ"כ חשובה, האם היא רק מקור פרנסה עבור החקלאים או שיש פה עוד משהו? וגם נשאל – של מי הבעיה הזאת בכלל?

פזרי בחדר סיסמאות ומשפטים שנאמרו בעד ונגד החקלאות הישראלית בשנותיים האחרונות. הנחי את החניכים לבחור משפט שהם מסכימים/מזדהים איתו. על החניכים להכין נאום של דקה בעד ונגד החקלאות לפי המשפט שבחרו. (משפטים: חקלאות זה ציונות, בלי חקלאות אין גבולות, החקלאות יקרה ולא משתלמת, החקלאים לא מרוויחים בגלל שכל אחד דואג לעצמו, עדיף לבנות נדל"ן במקום החקלאות, החקלאות מאפשרת לנו להיות בלתי תלויים במדינות אחרות ועוד) **(10 דקות לבחור ולהכין את הנאומים, 10 דקות להציג, 10 דקות דיון – 30 דקות)**
דיון:

- איזה נאומים/טיעונים התחברתם אליהם ביותר?
 - מה אתם חושבים שצריך להיות עתיד החקלאות?
 - איך אפשר היום לדאוג לחקלאות? מה אפשר לעשות?
5. קוראים את המאמר של גרשון כהן על מאבק החקלאים. דיון:
 - למה צריך חקלאות ישראלית בעיני גרשון כהן?
 - למה אי אפשר למדוד את החקלאות רק לפי "מבחן הצידוק הכלכלי"?
 - למה שלושת הנושאים שצוינו במאמר הדעה (בריאות המזון, יחסי הגומלין בין העיר לכפר, תודעת מולדת) הם נושאים חשובים? מה אתם חושבים על כל אחד מהנושאים האלה? האם אתם יכולים לחשוב על עוד סיבות?
 6. סיכום: מאבק החקלאות הוא גם מאבק על הציונות, על ההתיישבות, על הקשר בין העם לארצו. בפעולה פגשנו את מדיניות הממשלות לאורך השנים שאומרת שהחקלאות לא רווחית, לא רלוונטית וחבל על הכסף, ואין למדינה תפקיד לשמור על החקלאים והחקלאות. מנגד, גם החקלאים לאורך השנים הפריטו ארגונים

והתאגדויות שהיו אמורות להגן על החקלאות ולכן הסיטואציה היא כה מורכבת. עם זאת, החקלאות היא חיונית ביותר להתקיימות מדינת ישראל ולמפעל הציוני בכלל.

המחלקה החקלאית
של האגוד למען תוצרת הארץ

ת.י. צדעה הענברית
תוצרת תל אביב
מיסומינת בתי
ותש צדאוסא

התוצרת של האגוד למען תוצרת הארץ

שנות השלושים

שנות החמישים

שנות העשרים עד הארבעים

שיר העמק

מילים: נתן אלתרמן
לחן: דניאל סמבורסקי

באה מנוחה ליגע
ומרגוע לעמל.
לילה חיוור משתרע
על שדות עמק יזרעאל.
טל מלמטה ולבנה מעל,
מבית אלפא עד נחלל.

מה, מה לילה מליל
דממה ביזרעאל
נומה עמק, ארץ תפארת
אנו לך משמרת.

אופל בהר הגלבע,
סוס דוהר מצל אל צל.
קול זעקה עף גבוה,
על שדות עמק יזרעאל.
מי ירה ומי זה שם נפל
בין בית אלפא ונהלל.

מה, מה...

ים הדגן מתנוועע,
שיר העדר מצלצל,
זוהי ארצי ושדותיה,
זהו עמק יזרעאל.
תבורך ארצי ותהולל
מבית אלפא עד נחלל.

סלינו על כתפינו

מילים: לוי קיפניס
לחן: ידידיה אדמון

סלינו על כתפינו,
ראשינו עטורים,
מקצות הארץ באנו,
הבאנו ביכורים.
מיהודה ומשומרון
מן העמק והגליל
פנו דרך לנו,
ביכורים איתנו,
הך בתוף חלל בחליל!

שדינו וגנינו
הבשילו יבולים,
כרמינו, מיקשותנו
ביכרו פרי הילולים.
תאנים ותפוחים
ענבים ושקדים.
פנו דרך לנו,
ביכורים איתנו,
הך בתוף חלל בחליל!

מה טובו מעגלינו,
מה יפו הטורים!
זימרת הארץ לנו,
הבאנו ביכורים,
מגולן מבשן
מן הנגב והירדן!
פנו דרך לנו,
ביכורים איתנו,
הך בתוף חלל בחליל!

שיר העבודה והמלאכה

מילים: חיים נחמן ביאליק
לחן: נחום נרדי

מי יצילנו מרעב?
מי יאכילנו לחם רב?
ומי ילשקנו כוס חלב?
למי תודה, למי ברכה?
לעבודה ולמלאכה!

מי יתן לנו כסות בקר?
ומי יחשך יתן אור?
מי יצל מים מן הבור?
למי תודה, למי ברכה?

לעבודה ולמלאכה!

ומי נטע עצים בגן,
לפרי ולצל, כל מין וזן,
ובשדות זרע דגן?
למי תודה, למי ברכה?

לעבודה ולמלאכה!

מי הכין לנו פנת גג,
גדר לגן, לפרס סג,
ומי טרח ומי דאג
לקבוד שבת, לקבוד הקג?

למי תודה, למי ברכה?
לעבודה ולמלאכה!

על כן נעבד, על כן נעמל
תמיד, בכל ימי החל.
קבד העל, נעים העל!
ובעת הפנאי נשיר בקול

שירי תודה, שירי ברכה
לעבודה ולמלאכה!

עת קציר הגיע!

מילים: הלל עומר
לחן: בנימין עומר (חתולי)

עת קציר, עת קציר
עת קציר הגיע!
לשדה בגיל ונשיר
עת קציר הגיע!
קול שמחה, קול ששון
עת קציר הגיע!
עת לשיר, עת לרן
עת קציר הגיע!

שנות השבעים

יגאל אלון מתוך כלים שלובים

בזכות מה הושג מה שהושג בארץ הזאת – ואכן גדול ההישג עד לאין שיעור, ומה היה סוד כוחם של הראשונים ושל ממשיכי דרכם? ...

...התשובה פשוטה עד להדהים: העבודה.

עבודת הגוף ועבודת הרוח, עבודה לא ככורח קיומי כנהוג בחברות נמלניות אלא כמקובל בחברה אנושית עמלנית, שהעבודה בה היא ביטוי נעלה של האדם למען רווחתו האישית והקולקטיבית. עבודה שפירותיה הם כל הנכסים החומריים שבעולמנו, אולם מקורותיה הם האידאליזם היצירה ההשכלה והתרבות. במילים אחרות: העבודה עצמה, גם זו היוצרת נכסי חומר בלבד, הופכת לערך מוסרי, ואילו הפעילות הרוחנית לשמה ושלא לשמה, היא סימן היכר של האדם העובד בן החורין.

לא בכדי טבע ברל כצנלסון את המטבע עם עובד. בהתכוונו לחברה האמונה על העבודה כערך והמשלבת באורח אורגאני את העט עם האת והחרב, את הקתדרה עם האתיקה והאסתטיקה עם האמון על העבודה הלמידה והערבות ההדדית. גזירת ההיסטוריה היא שישראל תהיה מדינה יהודית רק אם יהודיה יוסיפו להיות עם עובד הלכה למעשה. שאם לא כן, סופה שיוצב סימן שאלה על עצם בעלותנו הממשית על הארץ. הדברים אינם אמורים בגורלו של הגליל בלבד...
...עתידה של ישראל כמדינה יהודית ריבונית הוא שמונח על כפות המאזניים כי את עולם מושגיו של הנוער ואת דיוקן פניה של החברה הישראלית בעתיד, לא דורנו בלבד מעצב אלא גם הילד הערבי המלקט עגבניות לעיני ילדו של מעבידו היהודי...

"הרצל האמין ובצדק כי ביום שבו תהיה המחרשה נתונה בידו המחזקת של האיש היהודי, תיפתר שאלת היהודים. האמת ששאלת היהודים לא נפתרה פתרון מידי וכולל ברגע שבו חזרה המחרשה לידיים יהודיות. זמן רב, רב מידי, לדאבונו, היינו "מדינה שבדרך" וזמן רב, עוד יוסיפו היהודים להיות "עם בדרך" לביתו. אף על פי כן, אלמלא המחרשה היהודית, היה חזונו של הרצל הופך לעוד אוטופיה, שלכל המוטב היתה משמשת חומר מרתק להיסטוריונים, אבל היא עצמה לא היתה יוצרת היסטוריה ומעצבת גורלו של עם. אלמלא המחרשה, המסמלת לא רק את עבודת האדמה, אלא כל עבודה יוצרת, עלולה היתה ההתלקחות הציונית הגדולה לכבות כפי שכבתה המשיחיות השבתאית.

הראיה הכוללת, תבונת המעשה ורעיון העבודה העצמית בהגשמתו, שנתלו לחזון המרקיע של הציונות הם שהצילו את התנועה הציונית מליהפך לעוד ערימה אחת של אפר מדורה. "

שנות העשרים

עבודת-התחייה בארצות-הגולה/אהרון דוד גורדון

שואלים : מה עבודת התחייה בגולה?

אותה העבודה אשר בארץ-ישראל, רק, כמובן, בצורה מתאימה. העבודה בשביל ארץ-ישראל בארצות הגולה היא עבודה חלוצית, עבודה להכשרת החומר האנושי והכוחות המתאימים עם הכנת האמצעים הדרושים להתיישבות תכופה בארץ-ישראל. אבל יש עבודה של תחייה גם בעצם המקומות שבני עמנו נפוצים שם, וגם היא עבודה חלוצית, אם כי לא בשביל ארץ-ישראל דווקא. עבודה של תחיית הרוח עם הגוף על ידי עבודת כפיים, בעיקר עבודת האדמה, העבודה בתוך הטבע, תחיית העצמות הלאומית, ועבודה של תחיית ההכרה, המחשבה והיצירה הלאומית – תחיית הלשון העברית בדיבור ובמחשבה, תחיית לבושה העצמי של העצמות הלאומית.

ברכה לדגניה

ברל כצנלסון

"רבים ודאי המברכים אתכם היום, בכל מקום אשר חזון מפעלנו – ואיני חושש לציין אותו במילים התמימות ביותר: גאולת העם, גאולת האדמה וגאולת העבודה – אינו דבר שפתיים בלבד, שכן יורגש וגם יובן מה לנו יום דגניה. לא בלבד חג משפחתי- מקומי, של בני המקום ובוניו, לא בלבד יום הולדת אחת הפינות החמודות של ארץ ישראל היוצרת, לא בלבד אבן פינה במזרחו של הירדן, המבשרת את חידוש הויתו ההיסטורית בעבודה ובלשון ובתרבות ובמדיניות, אלא אף זו: **מולדת הקבוצה, עריסת הפועל העברי שפרק מעל צווארו עול בעלים והוא מעבד את אדמת עמו כאדם בן חורין, העומד ברשות עצמו ולרשות עמו.**"

2015 – חקלאות ישראל- ביטחון לאומי והבטחת מזון (מאמר דעה)

16/3/2015 | ארנון סופר

"החקלאות הייתה ותהיה אבן יסוד בביטחונה של ישראל. עיקרו לבנה זו ותרואו שכל המפעל הציוני קורס" פרופ' ארנון סופר – קתדרת חייקין, אוניברסיטת חיפה חקלאות הייתה ותהיה אבן יסוד בביטחונה של ישראל. עיקרו לבנה זו ותרואו שכל המפעל הציוני קורס"

את תפיסת עולמי כתבתי בחוברת החקלאות – אבן יסוד בביטחונה של ישראל מהדורות 2009, 2010, 2012, 2013 והן הופצו ביותר מ-10,000 עותקים.

אני טוען כי חקלאות היא מזון טרי, מרחבים ירוקים וארץ יפה, ערך נדל"ני בגלל היופי, תרבות של עם, פריפריה, איכות חיים, חמצן, קליטת הביוב העירוני. רק החקלאות היא ענף כלכלי המקשר בין עם לאדמתו - בעיקר את העם היהודי, שהיה תלוש מהקרקע ועושה הכל כיום על מנת להיתלש ממנה שוב. והדבר הכי חשוב – חקלאות היא ביטחון!

שום יחידה צבאית איננה קובעת גבולות ומגינה עליהם כמו שעושה זאת החקלאי, כלפי חוץ ובחזית הפנימית.

החקלאים הם העיניים של המדינה יותר מכל יחידות המודיעין של צה"ל ומערכת הביטחון. טענת החכמולוגים, הציניקנים ואנשי הכלכלה התל אביביים, החושבים שישראל היא עוד מדינה מערבית, היא תפיסת עולם מוטעית. ראו מה קרה במבצע צוק איתן עם סגירת השמיים של ישראל רק לשלושה ימים – והחרמות הגדולים עוד לפנינו.

אין אנו חיים בצרפת או בשוודיה. אנו חיים במזרח התיכון במערכות חוקים שונות מאירופה. מכיוון שאין משילות בישראל של 2015 וגם קודם לכן, היה צורך בהקמת השומר החדש שיגן על חקלאים ישראלים בביתם.

מדינת ישראל לפני שנות ה-80

תנובה

סיפורה של תנובה, קונצרן המזון הגדול בישראל, שזור לכל אורכו בסיפורה של המדינה.

יסודותיה הונחו ב-1926 עת הכירו נציגי 13 משקים חקלאיים בצורך להקים ארגון עצמאי לשיווק תוצרתם. להתהוותה ולהתפתחותה של תנובה קשר עמוק להתיישבות החקלאית בארץ - בעשרות שנות קיומה היא איגדה מאות ישובים חקלאיים מכל צורות ההתיישבות וכן מספר גדול של יצרנים בודדים, כשהיא קולטת, מעבדת ומשווקת תוצרת בהיקפים הולכים וגדלים.

בכל שנות קיומה מילאה תנובה תפקידים בעלי אופי לאומי ממלכתי, בארגון אספקה תקינה של מזון חיוני לאוכלוסיית הארץ. כך היה בעת המאורעות של 1936-39, כשהיתה המקור העיקרי לאספקת תוצרת מזון חקלאי לישוב היהודי, וכך היה גם בעת מלחמת העולם השנייה, כשנמנעה הגעתן של אניות סוחר לנמלי ארץ ישראל.

ערב הכרזת המדינה ובעת מלחמת העצמאות, נענתה תנובה לפניית דוד בן גוריון, והעבירה שיירות עמוסות תוצרת חקלאית לירושלים הנצורה. לאחר הקמת המדינה, עם הגעת מאות אלפי עולים חדשים לארץ, הבטיחה תנובה חלוקה של מוצרי חלב ותוצרת חקלאית בצורה מסודרת, יזמה את מפעל החלב בבתי הספר, חילקה תוצרת חלב לאוכלוסיות נזקקות וקלטה תוצרת חקלאית מהיישובים החדשים שקמו. במלחמות ישראל דאגה תנובה לאספקה שוטפת הן לצה"ל והן לאוכלוסיה האזרחית, ואף זכתה ב"אות מלחמת ששת הימים" על פועלה בזמן המלחמה.

30 השנים הראשונות למדינת ישראל היו גם השנים בהן ניכרה התפתחות מואצת של היצור והאספקה החקלאית, שהביאה לפיתוח מקביל של תנובה. היא הקימה תעשיית חלב מפותחת ונכנסה לענפי תעשייה אחרים, הקשורים בעיבוד תוצרת חקלאית. היא הקימה סניפים בערים הראשיות ובעיירות הפיתוח, שווקים סיטונאיים בערים הגדולות, ודאגה לאספקת התוצרת החקלאית בכל ישובי הארץ. מפעלי תעשיית החלב, הסניפים המקומיים והמחסנים הסיטונאיים של תנובה, איפשרו את קליטתה הסדירה ושיווקה של התוצרת ממאות ישובים חקלאיים ומאלפי יצרנים בודדים.

בשנות ה-60 וה-70, עם הופעת ניצני תרבות הצריכה בישראל, החלה תנובה לייצר מוצרים חדשים כמו שוקו ומעדני חלב, והקימה את רשת החנויות לשיווק קימעונאי - ההיפרשוק. היקפי הייצור והמכירות של תנובה גדלו בהתמדה, והיא הפכה לאחד הקואופרטיבים הגדולים בעולם המערבי.

שנות החמישים

תמיכות ותכנון ממשלתי

בשנותיה הראשונות של המדינה היה משבר בחקלאות הישראלית עקב יצור יתר של פירות וירקות מסויימים (שנחשבו משתלמים יותר) ומחסור בפירות וירקות שנחשבו משתלמים פחות. בעקבות כך כונס "הוועד לתכנון חקלאי והתיישבותי". מטרתו הייתה לארגן את המשק, ולהחליט במסודר מה רוצים לייצר כדי להאכיל את האוכלוסייה ההולכת וגדלה בארץ.

כך הוחלט על "מכסות גידול" כדי לעודד את החקלאים לייצר רק האוכל הנדרש למדינה, ולא להציף את השוק בפירות וירקות מה שמוביל לירידת המחירים ואפילו לזריקת האוכל (כאשר הקטיף הופך יקר יותר מהמכירה).

כל חקלאי אשר עמד במכסת הגידול שלו קיבל "סובסידיה" מהמדינה. מטרת הסובסידיה הייתה לשמור על הסדר במשק ולשמר אספקת מזון סדירה בשווקים, ושגם מוצרי מזון בעלי תמורה כלכלית נמוכה יחסית (אשכוליות, בצל, תפוחי אדמה) עדיין יהיו זמינים לאורך כל השנה למשק המשפחתי.

אגרוסקו

אגרוסקו הוקמה בשנת 1956 בעקבות החלטה להקים גוף מרכזי לטיפול בייצוא חקלאי, למעט פירות הדר, שייצואם נותר בידי המועצה לשיווק פרי הדר. מטרת החברה הותוותה כמציאת שווקים לייצוא, הזמנת התוצרת מהחקלאים, ביקורת על האיכות ושיווק בחוץ לארץ. החברה הוקמה בעקבות הגידול בייצוא החקלאי בישראל והיווצרות עודפי ייצור גדולים. בעת ייסודה, החזיקו ממשלת ישראל, תנובה והסוכנות היהודית כל אחת ב-28% ממניות החברה, וארבע מועצות הייצור: ירקות, פירות, עופות ופרחים החזיקו 4% כל אחת. בשנת 1969 יצאה הסוכנות מהחברה והוגדל הון המניות שלה, כך שהממשלה החזיקה 50%, תנובה 20%, מועצות הפירות והירקות 10% כל אחת, מועצת הפרחים 4%, מועצת החלב 4% ומועצת הבקר 2%. על פי תקנון החברה היא לא הייתה אמורה לייצר רווחים לבעליה ובמידה ונוצרו רווחים, היה עליהם לכסות גרעונות או להיות מחולקים לחקלאים שתוצרתם שווקה על ידי החברה.

במניות השליטה של החברה, שהייתה חברת היצוא החקלאי הגדולה בישראל, החזיקו עד 2011:

- מדינת ישראל - 30%
- תנובה - 11%
- מועצות הייצור והשיווק - 59%

משבר המים של שנות ה-90

בשנות ה-90 היו מספר שנות בצורת, עקב חוסר במדיניות ממשלתית מסודרת ל"השבת מים" והטפלה, גברה הסכנה של "התייבשות" המדינה.

בעקבות כך בחר שר החקלאות להכריז על אזורי חקלאות רבים כ"אזורי קיצוב". משמע שהחקלאים באותו מקום קיבלו רק 30%-70% מהקצבת המים שנתנה להם בשנים עברו.

אי יציבות זו במשק המים לא אפשרה לחקלאים לצפות מראש כמה מים יהיו להם לשנים הבאות ולתכן את הגידולים בהתאם. דבר שהשפיע בעיקר על המשקים המשפחתיים וגרם לרבים לזנוח את המשק החקלאי.

מתוך דיון הכנסת ב-24/11/1999 על 'הצעות לסדר היום מצב משק המים בישראל' דבריו של יאיר פרץ (ש"ס)

"אדוני היושב ראש, כנסת נכבדה, כתושב אזור לכיש מכיר אני את מצוקת החקלאים של אזור לכיש בפרט ושל אזורי ישראל בכלל.

כידוע, אזור לכיש הוקם בשנות ה-50 כאזור חקלאי ששימש כחיץ בין רצועת עזה להר חברון. האזור יועד לחקלאות, גידולי שדה, ייצוא חקלאי ותעשייה.

אדוני היושב ראש, עם התמורות שחלו בשנים האחרונות, תם עידן היצוא מאזורנו, ועל גידולי שדה אין מה להסתמך. בשנים האחרונות אנו עדים למצוקה הולכת וגוברת בחיי התושבים. אין למשרד החקלאות מה להציע לחקלאים בשום ענף, לא בתוצרת החקלאית הטרייה, לא בגידולים לתעשייה ואף לא בגידולי שדה, וכל זאת אל מול התחרות הפרועה, השוק החופשי, ביטול מכסות ייצור והצפת השוק בתוצרת חקלאית מהשטחים.

...

אדוני היושב ראש, מול גזירות שמים היתוספו גזירות חדשות בדבר קיצוץ מכסות המים לחקלאים, אשר היו אמורות לתת עוד פיסת אוויר ואור לחיי החקלאים. לעתים נדמה כי גזירות אלו מכוונות כדי להרחיק עוד חקלאים ממעגל היצרנים.

אדוני היושב ראש, זאת שערורייה ממדרגה ראשונה שממשלות ישראל במשך שנים לא עשו דבר לפתרון מצוקת המים, לא בנושא התפלת המים ולא בנושא של השבת מים. היום הגענו למצב חמור שלא היה כמותו, ואיש לא נתן את הדעת על כך.

לפני כשבוע ימים נסגרו ברזים לכ 23 יישובים בדרום, מה שגרם נזקים כבדים לחקלאים. בהתערבות משרד החקלאות נפתחו בסופו של דבר הברזים, ובכך מנענו את חיסולם של המשקים הללו. על ממשלת ישראל לקיים דיון דחוף בעניין המים ולהציע פתרונות לטווח הקצר והארוך, ולא לחכות לחסדי שמים. אדוני היושב ראש, בלא פתרון מיידי תהיה זו מכת המוות שתוטל על משק החקלאים במדינת ישראל..."

שינוי במבנה משק החלב – מעבר לרפתות גדולות וסגירה של רפתות משפחתיות 1998

מיסוי בעת פרישת חקלאים : מכירת הרפת ומכסות חלב

07/12/1998, 18: 34 [מקלר רו"ח](#)

משק החלב של ישראל מושפע ישירות משינויי מדיניות במשקי החלב בעולם ובעיקר מדינות האיחוד האירופי, ארה"ב, אוסטרליה וניו זילנד.

עיקרי שינויי המדיניות מתמקדים ב:

1. פתיחת שווקים והקטנת מגבלות שיווקיות.
 2. מעבר ליחידות ייצור גדולות יותר ברפת ובמחלבה.
 3. פועל יוצא מהאמור ב-1 ו-2 ירידת מחירים ליצרן עד לרמה של 32-35 סנט לליטר חלב גולמי.
- משק החלב של ישראל חייב להתאים עצמו לשינויי הסביבה על מנת להישרד ולהתאיץ בעמדה כזו שתאפשר לו להתחרות עם משקי החלב בעולם, הן בשוק המקומי והן בשווקי יצוא.
- ממשלת ישראל יצרה במודע תנאי סביבה כלכליים שמכבידים על קיום ייצור החלב במשק הבלתי יעיל. מדי שנה נשחק מחיר החלב הגולמי ב-2% ובנוסף לכך, על יצרן החלב מוטלות מטלות נוספות בתחום איכות הסביבה הדורשות ממנו השקעות הולכות וגדלות ללא תמורה.
- הדרישות לאיכות החלב, דורשות אף הן, השקעות רבות במיכון ובממשק חליבה, תוך הקטנת ההכנסות ליצרנים שאיכות תוצרתם אינה עומדת בדרישות.

על מכסות עובדים זרים 2006

במושב שקף השער נעול: "צריכים עובדים זרים"

אין יוצא ואין בא במושב שקף, אפילו לא תלמידים. "אנחנו נאבקים כדי שלא יחסלו לנו את הפרנסה", אומרים החקלאים שדורשים עוד עובדים זרים. משרד החקלאות: מודעים למחסור ונעלה זאת לדיון

בממשלה החדשה

טובה דדון || פורסם: 04.05.06, 20:04

במושב שקף, שבדרום הר חברון, נעלו היום (ה') את שער הכניסה - אין יוצא ואין בא. התושבים גם הבעירו צמיגים בכניסה למושב במחאה על המחסור בעובדים זרים לחקלאות, בעקבות החלטת הממשלה הקודמת לצמצם את מספר המכסות.

"הממשלה צריכה להחליט האם ברצונה לחסל את החקלאות במדינת ישראל ואת החקלאים ביחד אתה. לא יכול להיות שיש צורך ב-50 אלף עובדים זרים והמדינה מקצה רק 26 אלף עובדים. בכל שנה מורידים עוד מכסות" אומר אחד התושבים, יצחק תשובה.

"שלא יחסלו לנו את הפרנסה". הכניסה למושב שקף (צילום: יאיר כרמין)

הפרטת תנובה 2007

תנו - בה בהפרטה

יעקב דרומי, השי רובין, גיורא מסד - תנובה

ויכוח אמיתי, אינטרסים כלכליים, מאבקי כוח, יצרים והרבה מאוד כסף, מעורבים בוויכוח האמיתי על הפרטת תנובה. משק החלב רותח

ביום רביעי הקרוב תתכנס מועצת תנובה, המונה 60 חברים. על סדר היום "מתווה להנפקת החברה". ההנפקה הקרבה מעירה מרבצם את כל השדים - יש לא מעט החוששים מכך או המבקשים שלא לבצע אותה במתכונת המוצעת. יש החוזים תסריט אימים לענף החלב, ואילו אחרים רואים בה פתרון למצוקות כלכליות ובכלל זה פנסיה לחברים. ואם להוסיף על מורכבות העניין, יש לזכור כי רוב בעלי החברה של תנובה, אינם משקי רפת. ויש לא מעט אגודות, קיבוצים ומושבים, המייחלים להנפקה.

יוסי מלול (עין חרוד איחוד), לשעבר מזכיר התאחדות מגדלי בקר, היה הראשון שהרים להנחתה. ברשימה אפוקליפטית שכתב, תיאר כיצד **משקיעים שוחרי הזדמנות פיננסית רוכשים בנזיד עדשים מניות מחקלאים עמוסי חובות וקונים את השליטה בתנובה. בהמשך, הוא מעריך, יבוטלו מכסות החלב, ייסגרו קווי הייצור ולאחריהם הרפתות.**

"אסור להנפיק את תנובה או להפריטה", קובע מלול, "שכן התכנון בענף החלב יבוא בהכרח אל קצו וכך ייפגע אנושות ייצור החלב בישראל". הוא קורא לשייך את תנובה ליצרני החלב ולנצל את הפיכתה מאגודה לחברה בע"מ, לשיפור המבנה הניהול שלה, אך להותירה בידיים פרטיות ולא להנפיקה לציבור.

עמוד התווך

ראובן טנא (מבוא חמה), יו"ר אגף המשק בהתאחדות חקלאי ישראל, מדבר פחות, אבל עושה. טנא מבקש להדגים מתוך האדריכלות העתיקה, כדי לשכנע: "תנובה היא עמוד התווך שלא ניתן לקחת ממנו את הזכויות של קיום משק החלב. זהו השריד האחרון לחקלאות היצרנית המתוכננת של מדינת ישראל; זהו תכנון המתבסס על קונסטרוקציה של הסכמה שתנובה היא עמוד התווך בו.

תזוזה קלה של תנובה תערער את עמוד התווך ואת מועצת החלב, העומדת בתוך קונסטרוקציית ההסכמה ויתמוטט כל תכנון משק החלב, שלאחריו תהיה התמוטטות כלכלית של מאות רפתות במשק הקיבוצים והמושבים."

הפרטת אגרקסקו 2011

- ב-2002 הוחלט להביא את נושא הפרטת החברה בפני ועדת השרים לענייני הפרטה אך הנושא התעכב במשך מספר שנים.
- ב-2006 החל שר החקלאות שלום שמחון לקדם את תהליך ההפרטה של החברה.
- בדצמבר 2007 אישרה מועצת הצמחים את מתווה ההפרטה המוצע, ובעיתונות פורסם שהחברה שווה כחצי מיליארד שקלים, הגם שלא נערכה לחברה הערכת שווי.
- בספטמבר 2008 אישרה ועדת השרים לענייני הפרטה את מתווה ההפרטה המוצע בו אולם ההפרטה נתקעה בשל מספר סיבות ובהם: הסכם המייסדים שהקנה לתנובה עדיפות ברכישת החברה ותנובה, שנשלטה על ידי קרן אייפקס, התמהמהה בגיבוש עמדתה בנושא ההפרטה. כמו כן, הייתה התנגדות בקרב חלק מהחקלאים לכך שיצטרכו לשלם עבור חלקה של המדינה בחברה, כפי שהתבטא בנובמבר 2008 יוסטה בלייר, מנכ"ל התאחדות חקלאי ישראל: **"אני חושב שבאופן מעשי אגרקסקו נמצאת בידי המגדלים. כל הכספים שהושקעו בה הם של המגדלים, וכל מה שקרה בה היה בזכות המגדלים, ולכן הממשלה לא יכולה להיתמם ולדרוש תשלום עבור יציאתה מהחברה. אם זה התנאי של הממשלה, עדיף לא להפריט את החברה."**
- על רקע חילוקי הדעות בנושא דרך הפרטת החברה, הודיע ב-2010 מנהלה הקודם של החברה, שלמה תירוש, על פרישתו. מחליפו היה דוד בונדי, שנדרש על ידי הממשלה לבצע תוכנית הבראה בחברה ב-2011.
- בסוף יוני 2011 מונה לחברה מפרק מפעיל, רו"ח שלמה נס. ביולי 2011 התפטר בונדי מתפקידו. מאמצי המפרק למצוא לחברה קונה שיפעילה כעסק חי נכשלו בתחילה וב-11 בספטמבר נכנסה החברה לפירוק.
- המפרק המשיך לקבל הצעות לרכישת החברה ובסופו של דבר אישר בית המשפט את הצעת אנשי העסקים גדעון ביקל וחוץ למדן לרכוש את החברה תמורת 17.6 מיליון ש"ח במזומן ו-24.4 מיליון ש"ח המותנים בביצועי החברה בעתיד.
- בנובמבר 2011 אישר הממונה על ההגבלים העסקיים את העסקה והיא יצאה אל הפועל.

מאבק נגד רפורמה בשוק הלולים בנושא תנאי גידול התרנגולות 2011

מגדלי העופות נגד הרפורמה בלולים

ארגון מגדלי העופות מצטרף להתנגדות לרפורמה בלולים. הוא קובל על דרישת ארגוני בע"ח להגדיל הכלובים. בינתיים התרנגולות סובלות

דליה מזורי | 15/12/2011 17:03

מתחדש הקרב בין ארגון מגדלי העופות לארגוני בעלי החיים: ארגון מגדלי העופות קרא היום (ה') לשרת החקלאות ולראש הממשלה, לעצור את קידום הרפורמה בענף הביצים, ומאיים לפנות לבג"ץ.

לטענת ראשי הארגון, יישום הרפורמה עם הדרישות המחמירות, כרוך בהשקעות עתק שהמגדלים אינם מסוגלים לעמוד בהן. תנאי הסיוע שמציעה הממשלה בלתי סבירים ועלולים להביא להרס הענף. עד כה תמך הארגון ברפורמה מתוך תקווה שמשרדי החקלאות והאוצר ישפרו את תנאי הסיוע למגדלים לצורך ביצועה. והחלטה האחרונה מהווה שינוי מדיניות של הארגון.

כזכור, הרפורמה בענף הביצים מחייבת הריסת מרבית הלולים שפועלים כיום, ובניית לולים חדשים במקומם. הרפורמה מגדירה את מיקום הלולים החדשים, מרחב המחיה ותנאי הגידול של העופות ודרישות רבות נוספות. עלות הרפורמה נאמדת בכמיליארד וחצי שקלים. "שדרוג ענף הביצים בישראל הוא חשוב והכרחי", אמר מזכיר ארגון מגדלי העופות, יעקב כהן, אך, לדבריו, הרפורמה במתכונת המוצעת מציבה את המגדלים במצב בלתי אפשרי: "מצד אחד משרד החקלאות פועל להחמרת הדרישות בלולים החדשים בלחץ ארגוני בעלי החיים ומצד שני משרד האוצר אינו מסכים להגדיל את השתתפות הממשלה. למגדלים אין שום אפשרות כלכלית לממן מכיסם את הסכומים הגבוהים שנדרשים מהם".

ארגון מגדלי העופות, הגיש למשרד החקלאות מסמך דרישות לשיפור תנאי הרפורמה, אך האוצר מתנגד לו. בשל כך פנה הארגון (באמצעות עו"ד גיל עוז משרד עוז לוטן) לשרת החקלאות בדרישה להכיל בחוק ובתקנות פיצוי לחקלאים אשר יאלצו לפרוש מהענף עקב התנהלות המשרדים עד כה. "אם הממשלה תתעלם מדרישות המגדלים, הם יפנו לבג"ץ על מנת להגן על מקור פרנסתם וזכויותיהם", ציין עו"ד עוז.

מאנונימוס, המובילה את המאבק נגד רפורמת הלולים, נמסר: "אנו שותפים להתנגדות לרפורמה במתכונתה הנוכחית, הפוגעת הן בחקלאים והן בשמונה מיליון בעלי-חיים בשנה. מעבר ללולי מעוף יכול להקל על החקלאים לשאת בהוצאות הרפורמה.

שינוי ביחס משרד החקלאות לחקלאים הערביים בישראל מרץ 2012

לראשונה: חקלאים ערבים קיבלו מכסות יצור חלב וביצים

**הרשות לתכנון ופיתוח במשרד החקלאות פרסמה הודעה לפיה 12 רפתנים ערבים
קיבלו היתרים לייצר חצי מיליון ליטר בשנה לכל רפת ו-24 לולנים יקבלו בקרוב
היתרים לייצר 250 אלף ביצים בשנה כל אחד**

18.03.2012 18:46 עמירם כהן

לאחר עיכובים רבים קיבלו 12 רפתנים ו-24 לולנים ערבים מכסות ממשרד החקלאות לייצר חלב וביצים למכירה בשוק המאורגן. ההחלטה לפתוח את הייצור בענפים אלה בפני חקלאים ערבים התקבלה בממשלה ב-2009 ביוזמת שר החקלאות לשעבר ושר התמ"ת כיום שלום שמחון - בשל סיבות לא ברורות ההחלטה לא בוצעה עד כה.

הרשות לתכנון ופיתוח במשרד החקלאות פרסמה הודעה, לפיה 12 רפתנים ערבים מהעיר תמרה ומהכפרים מעליה, בקא-אל-גרבייה וערערה, קבלו היתרים לייצר חצי מיליון ליטר בשנה לכל רפת ו-24 לולנים מכפרים שונים יקבלו בקרוב היתרים לייצר 250 אלף ביצים בשנה כל אחד. החלב מהמשקים בעלי ההיתרים יימכר למחלבות המוכרות והביצים מהלולים שיקבלו היתרי ייצור יימכרו לרשתות השיווק ולחנויות מכולת.

מחאת חקלאים אחרי הבחירות מרץ 2015

מחאת החקלאים: "ניאלץ לייבא אוכל מחו"ל"

מאות חקלאים ונציגי תנועות ההתיישבות והארגונים החקלאיים, יתייצבו להפגנה המונית בתל אביב במחאה על קריסת ענף החקלאות: "ישראל ללא חקלאות תהיה מדינה חרבה, יבשה, דוממת ודומעת"

דליה מזורי 15:35 25/3/2015 |

"החקלאות בקריסה, המדינה צריכה להתעשת" מזהירים החקלאים, שיפתחו מחר (חמישי) במאבק ציבורי להצלת ענף החקלאות. "אם המדינה לא תפעל לחיזוק המשקים החקלאיים, ניאלץ לייבא את כל האוכל שלנו מחו"ל כי לא יישאר מי שיעסוק בחקלאות" אומרים החקלאים ומוסיפים כי במצב כזה יצטרך הצבא "לשמור על הגבולות, כי הישובים ששומרים עליהם – יינטשו".

החקלאים טוענים שלא ניצלו את הימים שלפני הבחירות להשמעת טענותיהם, כי לא רצו שמאבקם ינוצל לצרכים פוליטיים: "זה לא מאבק פוליטי. זה מאבק על קיומנו. חקלאים מכל הזרמים הפוליטיים ומכל המפלגות חווים את אותם קשיים. אנחנו פותחים במאבק דווקא עכשיו, לפני שקמה ממשלה חדשה, כדי ששר החקלאות הבא לא ייכנס לתפקיד ויגיד שהוא צריך ללמוד את הנושא. שיכיר אותו ויטפל בו מייד, כי פרנסתם של 15 אלף החקלאים בצרות, וללא עזרה – לא יהיו חקלאים. אנחנו רוצים שהממשלה הקרובה תדע שאם היא לא תשמור על החקלאות, זו תכריז על פשיטת רגל", אמרו.

פערי תיווך משמעותיים: "מישהו עושה פה קופה"

הנושאים שעל סדר היום של החקלאים מגוונים. ראשית, הם קובלים על פער התיווך של מאות אחוזים ששוחק את הרווחיות שלהם: "אני מקבל עבור קילו תפוחים 2.45 – 3 שקלים. יום לאחר שהם עוזבים את המטע שלי הם נמכרים – ברשתות השיווק – ב-9 שקלים. מישהו עושה פה קופה. לא רק על חשבון הציבור – גם על חשבוננו. אין כל סיבה לפער הזה", אומר חקלאי מהצפון ומוסיף כי המצב חמור אפילו יותר: "כשהמחירים כל כך גבוהים – אנשים קונים פחות, או לא קונים בכלל, ואנחנו נשארים עם פירות שאנו נאלצים להשמיד". חקלאי נוסף אמר: "הרשתות גוזרות קופון ופוגעות פגיעה כפולה: גם בפרנסת החקלאי – וגם בצרכן שמשלם מחיר מופקע."

נושא נוסף שמעסיק את החקלאים הוא עלות העובדים הזרים: מזה קרוב לחמש עשרה שנים, משלמים החקלאים למדינה "מס מעסיקים" בגובה 10% מעלות שכרו של כל עובד זר שהם מעסיקים. ישראל היא המדינה היחידה מבין מדינות ה-OECD בה-ההיטלים מכוונים להעלאת עלות ההעסקה של העובדים הזרים – כמכשיר ליצירת העדפה לעובדים מקומיים. אלא שלטענת החקלאים, המס ממילא אינו אפקטיבי, שכן ישראלים לא מוכנים לעסוק בחקלאות בתנאים הקשים ובמיקומים הגיאוגרפים הדרושים לביצוע העבודה: "אנו רואים במס הזה גזל", אמרו. כיום מועסקים בחקלאות 25 אלף עובדים זרים, ותשלומי המס למדינה עבורם עומדים על כ-140 מיליוני שקלים. בנסיבות אלה דורשים החקלאים את ביטול מס מעסיקים.

החקלאים מוחים גם על מחירי המים: לטענתם, מים הם אחת התשומות העיקריות בכל פעילות חקלאית ולכן הם משפיעים בצורה ישירה על רווחיות הפעילות ועל מחירי התוצרת. עליה במחירי המים מביאה, לטענת החקלאים, לשחיקת רווחיות הפעילות החקלאית – עד כדי חוסר כדאיות כלכלית. על כן דורשים החקלאים לבטל את ההתייקרויות האחרונות במחירי המים, להביא מים חקלאיים לאזורי הפריפריה – ולסייע לפיתוח מי קולחים ושיטפונות

בנוסף דורשים החקלאים פיקוח על היבוא החקלאי. לטענתם, יבוא של מוצרי חלב פוגע באופן ישיר ביצור חלב בפריפריה וקיום ענף חלב עצמאי, "אנו דורשים להגן על השוק המקומי ולתת לו רשת ביטחון כדי שיוכל להמשיך לייצר ולהתפרנס בכבוד."

כיום ישנם רק כ-15 אלף חקלאים המספקים את ביטחון המזון לכלל תושבי ישראל. עם השנים חלה שחיקה במעמד החקלאים – מה שהוביל, בין היתר, לסגירת רפתות, סגירת לולים ועקירת מטעים. **החקלאים, לטענתם, הגיעו למצב בו אינם מרוויחים, ומפעל חייהם – זה שהקימו ובנו במו ידיהם מטעמי ציונות – מתמוטט עד כדי סגירה. "אבי הקים את המשק, אני בקושי מחזיק מעמד. אבל ילדי – הדור השלישי – כבר לא יישארו כאן", אמר חקלאי מאזור הדרום.**

ניסיון להפחתת המכס על הייבוא בפטס בבקר ובעוף במסגרת חוק ההסדרים אוגוסט 2015

מאבק החקלאים: "נשבית תוצרת חקלאית כבר בראש השנה"
מאות חקלאים הפגינו היום במשרד החקלאות בשל חוק ההסדרים שיגרום לדבריהם לכך שמאות משפחות ואלפי חקלאים יסגרו את משקיהם החקלאיים וימצאו עצמם ללא פרנסה, מבלי שהצרכן ירוויח משהו

שירה קורן כ"ה אב התשע"ה 15:21 10.08.2015

מאבק החקלאים נגד חוק ההסדרים: כ-300 חקלאים הפגינו היום נגד משרד החקלאות בכותרת: "יהודי לא עוקר חקלאי" זאת לאחר ששר החקלאות, אורי אריאל ומנכ"ל המשרד, שלמה בן אליהו לא הורידו את כלל הסעיפים החקלאיים בחוק ההסדרים בצאן ובפטס במסגרת הצבעת הממשלה דבר אשר יגרום לכך שמאות משפחות ואלפי חקלאים יסגרו את משקיהם החקלאיים וימצאו עצמם מובטלים וללא כל פרנסה, בעיקר בפריפריה ובגבול הצפון זאת מבלי שהצרכן ירוויח משהו

ולא פעלו להכניס לחוק ההסדרים את הסעיפים הקשורים לעובדים הזרים- ביטול מס המעסיקים, הפחתת עלויות החקלאי המעסיק עובדים זרים בגין מגורים והחזרת נקודות הזיכוי לעוסקים בחקלאות, כפי שהבטיחו לעשות. כמו כן טיפול בפערי התיווך הפוגעים בחקלאים, במסגרת קידום החוק שמסדיר את פערי התיווך.

החקלאים הגיעו להפגנה בשתי שיירות איטיות – צפון ודרום וגרמו לשיבושי תנועה כבדים בכביש 6 צפון ודרום. החקלאים הפגינו עם חולצות כתומות ושלטים "יהודי לא עוקר חקלאי" ו"יהודי לא הורס חקלאות", "חקלאות – חקלאות או למות". חברי כנסת הגיעו להביע תמיכה ביניהם – ח"כ דני עטר, ח"כ חיים ילין וח"כ מירב מיכאלי.

בהתאחדות חקלאי ישראל מדגישים כי משרד החקלאות אינו מבין את גודל השעה וכי במידה ומשרד החקלאות לא יתעשת, בעוד כ-10 שנים לא יהיו עוד חקלאים בארץ ולא יהיה שוק מקומי. עוד מזהירים כי הכנסת הסעיפים החקלאיים במסגרת חוק ההסדרים תביא לכך שלא רק שהחקלאי ימצא עצמו ללא פרנסה אלא גם שהצרכן לא ירוויח כלום והכל בשביל ייבוא פרוע. מה עוד שהשלכות יהיו ברורות, הייצור והעיבוד ירוכזו במספר ידיים מצומצם ולמעשה את החקלאים יחליפו מונופולים גדולים.

בהתאחדות חקלאי ישראל מוסיפים שפתיחה לייבוא משמעה "שוק פרוע בענף" שכן כיום המחיר מפוקח ופתיחת הייבוא תביא לכך שלא יהיה ניתן לשלוט על המחירים. מה עוד שיש השלכות לטווח הארוך שכן, ברגע שיהיה חרם על מדינת ישראל, סנקציות בינלאומיות או לחלופין שפעת עופות או מחלה כזאת או אחרת, תהיה בעיית יבוא במדינה ואז יהיה מחסור חמור ולא יהיה שוק מקומי להסתמך עליו.

מאבק החקלאים על רפורמה בשוק הלולים אפריל 2016

3,000 איש בהפגנת הלולנים בצפון: "הממשלה תוקעת סכין בגוף החקלאות"

חברי כנסת, ראשי רשויות ותושבים הגיעו להפגין תמיכה במגדלי העופות המוחים על החלטת שר החקלאות לבטל מכסות ביצים ולפתוח את השוק לייבוא. ח"כ אלעזר שטרן: "מאבק על אופייה של מדינת ישראל"

עדי חשמונאי יום שני, 11 באפריל 2016, 14:29

כ-3,000 בני אדם הגיעו הבוקר (שני) להפגין בכניסה למושב אביבים שבגליל העליון במסגרת מחאת מגדלי העופות ביישובים הסמוכים לגבול הצפון על החלטת שר החקלאות אורי אריאל לבטל את מכסת ייצור הביצים ולפתוח את השוק לייבוא. בהפגנה, שאותה מאבטחים כוחות מג"ב גדולים, השתתפו חברי כנסת, ראשי רשויות מהצפון ותושבים, שבאו להפגין תמיכה בלולנים. בין היתר, נשאו המפגינים שלטים שעליהם נכתב "ביבי מפרק את יישובי הצפון" ו-"לולני גדרות רוצים לחיות", וחלקם לבשו חולצות שעליהן נכתב "אני יצרן ביצים גאה". במקביל להפגנה, מושבתים היום הלימודים והשירותים המוניציפליים ביישובי המועצות האזוריות מרום גליל, מבואות חרמון ומעלה יוסף.

עבור לולני גבול הצפון, המספקים כ-70% מהביצים בישראל, החלטת שר החקלאות היא צעד חסר תקדים שיביא לסגירת המפעל העיקרי שעליו נשענת פרנסתן של 2,300 משפחות החיות ביישובי הגדר בגליל. הבעייתיות בביטול המכסים ובפתיחת השוק נובעת מחשש שמרגע שייכנסו לתמונה "שחקנים גדולים" בתחום שיווק הביצים, למשקים בגבול הצפון לא תהיה דרך להתחרות בהם, והם יאבדו את פרנסתם.

אפריל – אוגוסט 2016 מאבק על המדגה

מאבק ייבוא הדגים: הסכם בין האוצר למגדלים

מגדלי הדגים שנאבקו בהורדת המכסים הגיעו להסכם עם האוצר והחקלאות: המכס על ייבוא יירד ב-50% לשנה וחצי, והמגדלים יקבלו תמיכה ישירה לשנה בסך 30 מיליון שקל וכן רשת ביטחון של 12 מיליון שקל. יו"ר ארגון המגדלים: התועלת לצרכן תהיה שולית, חלק מהקמעונאים הם גם יבואנים

מירב קריסטל פורסם: 22.50, 10.08.16

משרד האוצר, משרד החקלאות והתאחדות חקלאי ישראל הגיעו היום (ד') להסכמות על ענף המדגה, על רקע מאבק מגדלי הדגים בהקלות הייבוא. על פי ההסכמות, המכס על ייבוא הדגים יירד ב-50% לשנה וחצי; המגדלים יקבלו תמיכה ישירה לשנה בסך 30 מיליון שקל וכן רשת ביטחון של 12 מיליון שקל במטרה להגן עליהם מפני ייבוא.

כמו כן סוכם, כי בתום שנה וחצי תיבחן הורדה הדרגתית נוספת של המכס, בהתאם לפגיעה שנגרמה להכנסות מגדלי הדגים. במידה והענף ייפגע, יערכו התאמות עד כדי עצירת ההפחתה. בנוסף, יבוצע שיקום של 100 בריכות ונחלים, במימון משותף - המדינה תיתן 70 מיליון שקל והמגדלים יתנו 50 מיליון שקל.

המגדל מגדלי הדגים (צילום: גיל נחשת)

הרקע למאבק היה החלטת משרד האוצר לפתוח את ייבוא הדגים הקפואים לפני פסח. מבדיקת ynet עלה שמחירי האמנון הקפוא המיובא מסין דווקא עלו, כבר במהלך החג - כלומר הצרכנים זכו למחירים נמוכים לזמן קצר בלבד. ההסכמות הושגו לאחר מו"מ אינטנסיבי בין הצדדים, והן יעלו בשבוע הבא לאישור אסיפת המגדלים.

"האוצר הלך לכיוון היבואנים ולא לטובת המגדלים"

יו"ר ארגון מגדלי הדגים, יוסי יעיש, אמר ל-ynet: "נערוך אסיפה ביום שלישי הבא ובמידה והמגדלים יאשרו - המתווה הזה ייצא לדרך".

לדבריו, "הגענו להסכמות, אבל זה לא היה דיאלוג אלא מונולוג. ניהלנו מו"מ של דוד מול גוליית. האוצר שעומד לצד היבואנים רצה להוריד את המכס לאפס על אמנונים קרפיונים, בורי קפואים וטריים. ההישג שלנו - אם אפשר לקרוא לו הישג, הוא שהפעילה הראשונה תהיה של 50%. הפעילה הבאה - שנה וחצי יותר מאוחר, תיעצר במידה והפידיון שלנו יירד מעבר ל-10%, כלומר לא תרד הפעילה הבאה של המכס שהיא כ-13% מדי שנה.

(צילום: גיל נחשת)

"עוד הישג שהשגנו - במקום שהמכס יירד לאפס, בסוף הפעילות בעוד 3 שנים המכס יירד ל-12%. הוא לא יירד לאפס. אפשר לומר שזה הישג".

יעיש הוסיף: "התועלת לצרכן תהיה שולית, אבל האוצר הלך לכיוון היבואנים ולא לטובת המגדלים, כשהצרכן ייהנה בשוליים. מחירי האמנונים עלו מ-28.7 ל-32 שקל. המחירים שלנו 'בשער החווה' (המחירים שמקבלים המגדלים. מ.ק) ירדו בחצי שקל, היו סביב 10.5 שקלים. אין לזה שום קשר למחיר לצרכן. מה שהכי כואב לנו זה שחלק מהקמעונאים הם גם יבואנים - הם יכולים להעלות ולהוריד את המחיר כמה שהם רוצים. לנו אין יכולת להשפיע על המחירים לצרכן, וזו חלק מהחולשה שלנו".

"ימים יגידו אם בישראל ימשיכו לגדל דגים טריים"

מזכ"ל התאחדות חקלאי ישראל, אבשלום (אבו) וילן, אמר: "טוב שהשכל הישר גבר על הצעות חסרות אחריות של הורדת כל המכסים מיידית ללא כל פיצוי לענף, שהיו גורמות לייבוש מלא של עמק המעיינות ואזור בית שאן. אנחנו נמצאים במאבק על גורלו של הענף. ימים יגידו אם בישראל ימשיכו לגדל דגים טריים או שיבוא הכורת על הענף כולו. אני מקווה שהיום עשינו צעד קטן לכיוון של שמירת והבטחת עתיד הענף".

מאבק נגד הורדות מכס על יבוא בשר אוגוסט- אוקטובר 2016

עובדי תנובה מסלימים את המאבק נגד האוצר: "כחלון לא סופר את העובדים"

עובדי החברה, ובראשם עובדי מפעל אדום אדום, מוחים על כוונת שר האוצר להוריד את המכס על יבוא בשר טרי לישראל, שעלול להוביל לסגירת המפעל. העובדים פנו למשטרה על מנת לקבל אישור לקיים משמרות מחאה מול ביתו של שר האוצר משה כחלון החל מיום ראשון הקרוב

נורית קדוש, 06.10.16,
16:36

עובדי תנובה, ובראשם עובדי מפעל "אדום אדום", נערכים להסלמת המאבק על כוונת שר האוצר משה כחלון להוריד את המכס על יבוא בשר טרי לישראל. ל"כלכליסט" נודע כי נציגי ועד העובדים הגיעו היום (ה') למשטרת חיפה לקבל אישור לקיים משמרות מחאה מול ביתו של שר האוצר משה כחלון החל מהשבוע הבא. החלטה זו התקבלה לאחר שלטענתם, במשך למעלה משבוע פנו לשר האוצר משה כחלון, ולנאשי משרדו, בבקשה להיפגש עמם בטרם יחתום על המתווה, אך לא נענו.

באסיפת עובדים שנערכה היום במפעל "אדום אדום", סיפר יו"ר ועד עובדי תנובה, אחיאב שמחי, כי מזה למעלה משבוע שהוא מנסה להיפגש עם שר האוצר אולם עד כה – לא נענה. שמחי אמר כי "נראה כי השר ונאשי משרדו מצאו את הזמן לשבת עם הבוקרים בראשות עמרי שרון, אבל לעובדים שעומדים לאבד את מקום עבודתם אין להם זמן. משרד האוצר צריך לתמוך בתעשייה הישראלית ועובדים הישראלים במקום למקומות העבודה בפולין. תבדקו את אחוזי האבטלה ביישובי עמק בית שאן מהם מגיעים רוב העובדים - משרות אין שם. היכן אתם מצפים שכל אותם עובדים ימצאו עבודה? אנחנו נמצאים עכשיו בעשרת ימי תשובה ואלה ימים של חשבון נפש. אני מצפה מאנשי משרד האוצר לערוך חשבון נפש". נוקב לפני שהם שולחים 200 איש לאבטלה

יוסי ביטון, יו"ר ועד עובדי אדום אדום: "תנובה כבר הודיעה שהיא תסגור את המפעל. להם אין בעיה, הם יוכלו לייבא גם. רק אנחנו נשלם את המחיר. אנחנו נישאר בלי עבודה ובלי פרנסה. השר אמר שידאג לנו. איך ידאג? הוא אפילו לא נפגש איתנו. אני רוצה שיסביר לי איזה סיכוי יש לעובד כפיים בן 55 מבית שאן למצוא עבודה אחרת? איך הוא ידאג לנו בדיוק?!" לעובדים שלנו אין לאן ללכת

אדום אדום הוא מפעל מפסיד שבו מועסקים 200 עובדים, רובם מבית שאן. מרבית העובדים הינם עובדי כפיים, בני חמישים המשתכרים שכר יסוד. בתנובה כבר הבהירו כי הגדלת היבוא במתווה המוצע תביא בהכרח לחוסר כדאיות כלכלית של המפעל שרשם מאז הקמתו הפסדים של כ-140 מיליון שקל. בתנובה מבקשים להגיע להבנות עם כחלון למתווה הדרגתי ולא מיידית של הורדת המכס, של ביטול אגרות שונות שתנובה נדרשת לשלם ולחלוקת מכסות יבוא גם לתנובה

12/16/ מאות חקלאים הפגינו ברחבי הארץ: "הממשלה מובילה לסגירת משקים"

החקלאים המוחים על מדיניות הממשלה ועל חוסר ההתייחסות אליהם בתקציב הדו- שנתי היו פרוסים בצמתים רבים ברחבי הארץ. הם שיבשו את התנועה באמצעות נסיעה בטרקטורים וחסימת צמתים. "לא מקשיבים לנו"

עדי חשמונאי יום ראשון, 04 בדצמבר 2016, 12:04

מאות חקלאים הפגינו היום (ראשון) בחמישה צמתים ברחבי הארץ במחאה על אי הכללתם בתקציב המדינה לשנים 2017-2018 ועל התנאים הקשים בענף עד כדי פשיטת רגל. בשעות הבוקר המוקדמות יצאו שיירות של חקלאים לצומת אגמון החולה, צומת יקנעם, צומת חפר, צומת עין יהב וצומת יטבתה על מנת להביע את מחאתם נגד מה שהם מגדירים כחיסול הענף.

החקלאים יצאו בטרקטורים, במשאיות, בטנדרים ובסוסים כשהם נושאים עמם תוצרת חלקאית, שלטי מחאה ודחלילים עם דמויות שר החקלאות אורי אריאל ושר האוצר משה כחלון האחראים, לטענתם, לקריסת הענף בשנים האחרונות.

ממשלת ישראל ממשיכה במגמתה לחסל ולהעלים את ענף החקלאות ומובילה תקציב דו שנתי נטול "אומרים החקלאים המוחים, "מדיניות החד- צדדית של הממשלה בכל הנוגע לפתיחת "בשורה לחקלאים הגבוהים, פערי התיווך ועוד, הובילה את המשקים החקלאיים להפסדים יבוא פרוץ וחופשי, מחיר המים "חמורים ואף לסגירת המשקים

לדבריהם, שילוב של צעדים שבהם נקטה הממשלה, ובהם פתיחת יבוא בלי פיקוח, הטלת מסים על עובדים והגבלת מכסת העסקתם ומחירי המים המאמירים, מוביל את הענף הגוסס לקריסה זרימה.

28/2/2017 מדוע אישר האוצר ייבוא של 60,000 טון ירקות - כשאינ מחסור במשק?

אין מחסור והמחירים ירדו - אך באוצר החליטו לאשר ייבוא של עשרות אלפי טון מלפפונים, עגבניות פטרוזיליה וירקות נוספים | מאיר יפרח, מזכיר ארגון מגדלי הירקות אמר על ההחלטה: "במצב הנוכחי, אין שום צורך להוריד מכסים או לייבא"

תוכנית החשיפה של המשק הישראלי לתוצרת מיובאת נמשכת. אתמול (שני) חתם שר האוצר כחלון על צווים ליבוא סחורה חקלאית פטורה ממכס, בהיקף של 60,000 טון. בין המוצרים שייבאו ללא מכס: עגבניות, מלפפונים, פלפלים, חסה, סלרי ופטרוזיליה. באוצר מנמקים את החתימה על הצווים ברצון להוריד את מחירי התוצרת החקלאית לקראת הפסח. המגזר החקלאי, שהופתע לשמוע על ההחלטה מהתקשורת, זועם.

יו"ר השדולה החקלאית בכנסת, ח"כ איתן ברושי (המחנה הציוני) הגיב להחלטת האוצר ואמר "שר האוצר ניצל פעם נוספת את סמכותו הבלעדית להורות על הורדת מכסים וייבוא של עשרות אלפי טונות של ירקות ופירות, ללא תיאום מוקדם עם משרד החקלאות ונציגי החקלאים. שוב מגיעים החגים, ואיתם הפופולזם של האוצר על הורדת מכסים לא מבוקרת. צר לי שלמרות שמחקר שנערך לבקשתי על ידי מרכז המידע והמחקר של הכנסת מצא כי הורדת המכסים בחג הפסח הקודם התגלגלה בעיקר לכיסים של היבואנים והמשווקים ולא לצרכנים, ושימשה אותם בעיקר בתקופה שאחרי תום החג, בוחר גם הפעם שר האוצר, לחתום על הורדת מכסים בלתי מבוקרת וללא קשר לצרכים בשווקים שלא סובלים ממחסור קשה בפסח". עוד הוסיף ברושי ואמר "הגיע הזמן להפסיק עם השקר הזה, ולטפל ברשתות השיווק שהן האשמות בפערי התיווך שגורמים ליוקר המחיה של הצרכנים. על פי הממצאים מהעבר יש להגביר את הפיקוח והבקרה בנוגע להחלטות שמתקבלות על מועד וכמות הייבוא שנעשה בכל פעם ולהגביר את הבקרה על כך שלא מכניסים לישראל סחורה פגומה ונגועה במחלות, שגם תפגע קשות בחקלאות המקומית וגם תסכן את בריאות הציבור".

כשרצו באוצר להוריד את המכסים על שמן זית, דבש דגים ובשר קיימו הליך של שימוע ציבורי, ומשא ומתן עם החקלאים שבסופו פיצו את החקלאים על הפגיעה בהם. הפעם במשרד האוצר הלכו צעד אחד קדימה, וויתרו על השימוע ועל המשא ומתן מול החקלאים. המגמה של כחלון ובכירי האוצר היא ברורה. מבחינתם המשק הישראלי צריך להתבסס על יבוא. גם אם בטווח הארוך החקלאות הישראלית תחוסל ובהעדר יצרנים מקומיים התוצרת המיובאת תתייקר.

יו"ר התאחדות החקלאים, מאיר צור, הופתע לשמוע על ההחלטה מהעיתונאים ואמר "שוב פוגעים בחקלאים, מבלי שתצא שום תועלת לצרכנים. חבל שהאוצר בוחר במדיניות של חיסול החקלאות במקום חיזוקה. במדיניות הזו של יבוא לא תהיה חקלאות ישראלית. התוצאה תהיה שבעתיד פירוק וירקות יהיו לעשירים בלבד"

ללא הכפר, אין באמת עיר // גרשון הכהן על מאבק החקלאים

מאת גרשון הכהן 6 ביוני 2016

מדי בוקר נכנסות לעיר ניו יורק משאיות גדושות ירקות שגדלו בחממות במקסיקו. מדי ערב ממריאים מטוסים מלאי ירקות ממזרח טורקיה, ישירות אל שוקי ברלין ופרנקפורט. גם שיווק התוצרת החקלאית מנוהל כיום בכלכלת שוק גלובלית. מדפי המרכולים מלאים כל טוב, אז למה באמת שאדם עירוני, בלב המטרופולין התל אביבי, יתעניין בגורל חקלאי הארץ?

מבחינת פקידי האוצר ומשרד החקלאות, פתיחת השוק ליבוא מתחרה – אפילו לתוצרת חקלאית טרייה – היא חלק מהמפתח להורדת יוקר המחיה. לשיטתם הכול חייב לעמוד במבחן הצידוק הכלכלי. ראוי מבחינתם שגם החקלאות הישראלית תיחשף למאבקי הכלכלה הגלובלית. זה רצוי ומומלץ, על אף הסיכון שמא ייחרץ גורלה כמו חלק ניכר מענף הטקסטיל, שלא עמד בתחרות מול שפע היבוא והייצור הזול במזרח הרחוק.

במגמת היגיון זה, חקלאים בארץ אכן מתקשים לשרוד. משקים רבים נסגרו. בתנועה הקיבוצית ובתנועת המושבים לא נותרו יותר מאחוזים בודדים של חקלאים פעילים, רובם עברו את גיל 60. הם דווקא מצליחים יפה בעמלם. העצים, תודה לאל, עמוסי פרי. חממות הירקות מניבות בשפע. אבל החקלאים נאנקים תחת דיכוי רשתות השיווק. פערי התיווך הופכים את עמלם לבלתי רווחי, כמעט בכל תוצרת ותנובה.

מתוך המצוקה פרצו לאחרונה כמה חקלאים את המסגרות הכובלות של שיטת השיווק ופתחו את משקיהם למכירה ישירה של תוצרתם. לפי שעה מדובר במחאת בודדים בלבד, אבל בזו טמון הפוטנציאל לתפנית מהפכנית. במפגש המכירה הישירה מומחשת לצרכנים משמעות פער התיווך, ונוצרת זיקת גומלין עסקית וחברתית בין החקלאי לבין הצרכנים. ותפוצת המידע ברשתות החברתיות מעניקה תנופה וכלים חדשים למחאה חברתית גם בתחום החקלאי.

בעידן החדש ישנם שלושה נושאים שנמצאים בליבת תודעת הקיימות המתפתחת במדינות הרווחה. את שלושתם צריכים "אנשי העיר" להכיר – כאינטרס קיומי:

1. **בריאות המזון:** במדינות המערב מבינים כיום כי בריאות הציבור תלויה לא רק באיכות הטיפול והתשתית הרפואית, אלא גם באיכות המזון. ברור שקל יותר למדינה לפקח בעצמה על הסטנדרטים הנאותים בתהליך ייצור המזון כשהוא מיוצר בייצור מקומי בשדות המולדת.
2. **זיקת הגומלין בין העיר לכפר:** גם בעידן המידע, בקצב החיים האורבני, נפש האדם זקוקה למרחב הפתוח הכולל, כחלק מהוויית התרבות האנושית לדורותיה. לא רק מרחבי טבע פנויים, אלא גם נוף חקלאי. שיווי המשקל האקולוגי בין העיר לכפר מכונן את ייחודה של העיר בחיבורה למקום ממנו היא צומחת. מתוך זיקות מקומיות אלה נוצרה במהלך דורות זהותן של הערים. המרחב הכפרי-חקלאי של גבעות טוסקנה, לדוגמה, יוצר את ייחודה של פירנצה לא פחות ממגדליה וארמונותיה. דווקא מתוך עירוניותם, חייבים אנשי העיר לגלות עניין בשימור המרחב החקלאי בסביבתם.
3. **תודעת מולדת:** שיבת עם ישראל למולדתו ב־150 השנים האחרונות רחוקה מלהיות תופעה טבעית לעם שהתמחה 2,000 שנה בחיי גלות. במנהטון, פריז וברלין, כמו בערי הריין בימי הביניים, יכול היהודי להתמקד בעיסוקי הצווארון הלבן שהפכו לתחומי מומחיותו, ולהותיר את העמל החקלאי לאחרים. כאן בארץ, במאמץ ליצור מקום שהוא מולדת, חייבים יהודים להתחבר מחדש לאדמתם, גם אם הדבר נראה לכאורה בניגוד לטבעם. בהבנת הכרח זה כתב א"ד גורדון: "אם לא נעבוד את האדמה בידינו ממש, לא תהיה האדמה שלנו. (...) הארץ לא תהיה שלנו ואנחנו לא נהיה עם הארץ, (...) נהיה גם פה זרים (...) כמו בארצות הגולה".

מחאת החקלאים עוסקת במאבק לשכר הוגן לעמלם. אולם רעיון היסוד להתעקשותם להגן על עתיד מפעלם מונע על ידי האמונה כי חקלאות מקומית כאינטרס קיומי אינה רק עניין כלכלי. בלא מעט מקומות במערב כבר הספיקו להבין את זה.

צילום: חנן בהיר, ארכיון גבעת ברנר

לעבדה ולשמרה - אתגרי החקלאות בצל האיום הביטחוני בעוטף עזה

שכבות ט'-יב'

מטרות:

1. החניכים יכירו את אתגרי החקלאות בעוטף עזה לאור טרור העיפונים.
2. החניכים יבינו את המתחים של חקלאות על הגבול.
3. החניכים יכירו כי גבולות המדינה נקבעו על ידי החקלאות לאורך השנים.

עזרים:

- כתבות
- ניתן להשתמש במקור / לראות את הסרטונים בטלפון

מהלך:

1. פותחים בסבב התייחסות אישית- הקשר שלי לעוטף עזה (לא קשור/ חברים מהתנועה/ טיולים משפחתיים/ קרובי משפחה החיים בעוטף/ ראיתי בחדשות).
2. אימרי: אנחנו נמצאים מזה 17 שנים במצב מתוח ולא יציב בגבול עזה, למעשה ישנם חברים בתנועה שנולדו לתוך מציאות זו. בפעולה הקרובה נעמיק באתגרי החיים בעוטף עזה.
3. רואים סרטון של כאן על טרור העיפונים:

כאן' העיפונים טרור – <https://www.youtube.com/watch?v=TUZq36Xr4hs>

היה והחניכים רחוקים מהנושא מומלץ לראות גם את אחד מהסרטונים-

שגרה חירום' בסרטון אשכול נוער https://www.youtube.com/watch?v=Ys3VHg_1X50/

<https://www.facebook.com/adina.ozeri/videos/pcb.10218077415945950/10218077415745945/?type=3&heater> עדינה תושבת שדרות בצאת שבת באוקטובר 18

4. תולים על הקיר כתבות מהשנה האחרונה. כל חניך צריך לחשוב על כמה שיותר אתגרים שעולים מהכתבות (פיצויים- הפסד כלכלי, שריפת אדמות חקלאיות, לא מתייחסים בחשיבות, משהו שהשקעת בו הרבה זמן, ביטחון מתערער)
- איך לדעתכם נראים החיים של חקלאים בעוטף עזה? מה ייחודי ושונה בחיים שלהם? מה הם נדרשים לעשות?
- אילו תחושות ומחשבות לדעתכם עולות כאשר חווים איום לאורך כל כך הרבה זמן?
- מי נפגע מהשריפות בעוטף? (חקלאים, פועלים, בית האריזה, ספקים)
- למה להמשיך לעשות שם חקלאות אם יש כל כך הרבה אתגרים?
5. **אומרים:** מציאות החיים בנגב המערבי מלווה באתגרי הטרור כבר עשרות שנים, השאלה 'למה לגור כאן?' עולה מפעם לפעם, אך למעשה זוהי שאלה שמלווה את היהודים שהגיעו לאזור עוד בקום המדינה.
6. קוראים עם החניכים את הפסוק מספר בראשית: "ויקח ה' אלוקים את האדם ויניחהו בגן עדן לעבדה ולשמרה" (בראשית ב', 15).

דיון:

- מה המשמעות של "לעבדה ולשמרה?"
- אפשר רק אחד מהם- לעבדה או לשמרה?

שם היער	שטח נשרף (דונם)	מספר שריפות
ארז	13	4
בארי	3186.1	320
גברעם	59.8	3
דורות	21.7	3
יד מורדכי	20.5	2
כיסופים	46.97	244
מגן	6.2	1
נחל אסף	190.8	9
נחל הבשור	197.1	17
נחל חנון	102.8	19
נתיבות	156.3	6
פיתחת שלום	39.1	1
צוחר	1.1	1
רוחמה	2.5	1
שדרות	239.3	9
שובלים	67	5
שוקדה	157.6	31
תלמי ביל"ו	2.4	2
סה"כ	9160.7	678

חקלאי מעוטף עזה על טרור העפיונים: "הממשלה מתייחסת אלינו כאל אוויר"

השריפות שמציתים פלסטינים מעזה בשדות בצד הישראלי של הגבול הביאו את החקלאים לקצור את השדות מוקדם מהצפוי כדי לא לאבד את היבול. דני רחמים מנחל עוז: "אנחנו חסרי אונים, מה שהצבא עושה זה לא מספיק"

מתן צורי, אלכסנדרה לוקש ואטילה : 12:42 , 09.05.18

חקלאי מנחל עוז על נזקי טרור העפיונים

בצל המשבר הזוגי: המסיבה המוגזמת של ויקטוריה ודיוויד בקהאם

הרחפן הזול הזה הינו ההמצאה המדהימה ביותר בישראל ב-2018 Prime Life Tips

זה הנכס המניב בישראל שנמכר ב-295,000 ש"ח בלבד Channel22

בגלל טרור העפיונים: חקלאי עוטף עזה יקצרו את השדות מוקדם מהצפוי, מתוך הנחה שהדבר עדיף על פני הפגיעה הקשה ביבול בעקבות השריפות שלהן גורמים הפלסטינים המפריחים עפיוני תבערה ובלוני תבערה. בשבועות האחרונים בלבד עלו באש מאות דונמים, והחקלאים ביישובי העוטף מצפים לקבל פיצוי מהמדינה על הנזק.

אש שהציתו עפיונים שהופרחו מעזה:

(צילום: AFP)

דני רחמים מקיבוץ נחל עוז אמר היום (ד') לאולפן ynet: "בימים האחרונים כל הסיפור הזה של העפיונים התגבר. נשרפו לנו כבר כ-450 דונם שדות של חיטה וזה נזק כספי של מאות אלפי שקלים. רק לנחל עוז נגרם נזק של יותר מ-400 אלף שקל.

"אנחנו חסרי אונים. אין לנו אמצעים להתמודד עם עפיון שעף בשמיים ונוחת בשדה חיטה. מה שאנחנו עושים זה להקטין את הנזק על ידי פסי אש עם טרקטור ודיסקוס כדי שהאש לא תתפשט. לא שמעתי שום התבטאות של הממשלה או של ראש הממשלה בעניין הזה. כאילו שאנחנו אוויר פה בעוטף עזה. הצבא עושה כמיטב יכולתו ומיטב יכולתו עדיין לא מספקת.

"אני חושב שהממשלה צריכה לתת דעתה על מה שקורה פה בעוטף עזה. אנחנו מרגישים שאנחנו פשוט מופקרים. זאת תחושה מאוד קשה. כחקלאים אנחנו עובדים מאוד קשה כל השנה ואנחנו רואים את השדות שלנו נשרפים. מלבד הנזק הכספי יש תחושה של התסכול, של חוסר האונים, כאב לב של חקלאי שרואה את השדה שלו נשרף. אין לתאר במילים. מי שלא חקלאי לא יכול להבין את העניין הזה של לראות שדה חיטה שרוף, נחרך כולו, שחור משחור."

פחד וייאוש בעוטף עזה: שדה הקרב של חקלאים בדרום

הילדים שלהם נלחמים ברצועה, יש להם לקוחות ומכרים בעזה וברפיח, והם עצמם חוטפים טילים יחד עם התאילנדים, הבדואים והפלסטינים מהגדה שעובדים אצלם ■ הסיפור המיוחד של החקלאים בחבל

עוטף עזה

20: 55 31.07.2014 25.07.2014 16: 51 עורכין ב: 20: 55 31.07.2014

"הלו, ג'יהאד? מה נשמע? זה איתן."

"אהלן איתן."

"מה נשמע? איפה אתה?"

"אני בעיר."

"מה? הלכת לעיר? היה מסוכן ליד הבית?"

"כן."

"הכל בסדר? כולם בסדר? מה שלום פאזי ופוזי?"

"מה?"

"אתה נשמע לא טוב ג'יהאד."

"אין לי פה חשמל. אנחנו לא ישנים מהבומים."

"כן. גם אנחנו לא ישנים מהבומים. אתה יודע שתומר וירדן נמצאים אצלכם עכשיו?"

(אי אפשר לשמוע את התשובה)

"מה עם הסחורות? מגיעות אליכם סחורות?"

"היום פתחו את המעבר. הביאו ביצים."

"טוב, ג'יהאד, תחזיקו מעמד. תשמרו על עצמכם."

אף על פי שאנחנו יושבים בצמוד לאיתן גוטקין בזמן שהוא מנהל את שיחת הטלפון הזו, קשה להאמין שהיא מתקיימת. גוטקין, מנהל מפעל אריזת הגזר בקיבוץ אור הנר, משוחח בטלפון הסלולרי עם ג'יהאד, עזתי שהוא מכיר כבר שנים ארוכות. בין שני המשוחחים מפרידים ק"מ בודדים - המהווים שדה קרב. שניהם לא ישנים בלילות. כמה דקות לפני השיחה פרק בפנינו גוטקין את דאגתו לשני בניו, תומר וירדן, חיילי צה"ל הנמצאים במרחק של כמה ק"מ מאתנו. "זה קשה כשאתה שומע את הרעשים כל כך קרוב ויודע שהילדים שלך שם", הוא אומר.

AP

גם אדי פולונסקי, מנהל הרפת בקיבוץ, נותן לנו להאזין לשיחה שלו עם סלאח, סוחר בקר עזתי שעמו הוא עושה עסקים כבר שנים ארוכות.

"סלאח, מה העניינים? מה שלומך?", הוא קורא בקול.

"אנחנו בסדר. יש פה הרבה רעש."

"גם אצלנו יש הרבה רעש. איפה אתה נמצא?"

"בבית שלי, ברפיח."

"נכנסת אליכם סחורה בימים האלה?"

"נכנס קצת. מכניסים קצת פרות, מכניסים קצת אורז. דרך מעבר כרם שלום."

"ומה אתך?"

"ברוך השם, הכל טוב. תנו לחיות ביחד בשקט. למה התקשרת? יש לך משהו בשבילי?" מנסה סלאח לברר

אם יש פוטנציאל לעסקים. "אם יש לך משהו בשבילי - תגיד לי."

"למה, אתה יכול לבוא אלינו לקחת?"

"מחר אני לא אבוא. עוד יומיים-שלושה אני אבוא. אם יש לך סחורה בשבילי תגיד לי. אני אבוא מרמאללה."

אם יש סחורה, פרות, אני אבוא."

"תגיד, סלאח, מה עם הרפתות אצלכם? יש אצלכם רפתות שמייצרות חלב?"

"לא. יש בעיות גם שם. לא חלבו את הפרות. אתה חושב שרק אצלכם יש בעיות? יפחד הפרות, לא נותנת חלב. לא כל יום נותנת חלב."
"מה עם כבשים? נכנסות לרצועה עכשיו?"
"הכל נכנס. בעלי חיים. הכל."
"ומה, איפה אתה עכשיו?"
"אני לבד. המשפחה שלי לא אתי", מסיים סלאח.
עופר וקנין

הבסיס לקשרים שיש לחלק מהחקלאים ביישובי חבל עוטף עזה עם סוחרים מהרצועה הוא כלכלי. כמו כל חקלאי, גם הקיבוצניקים והמושביניקים באזור זקוקים לתושבי הערים שיקנו מהם את התוצרת שלהם, והמרכז העירוני הקרוב ביותר הוא זה שנמצא 10 ק"מ דרומה מהם. ועדיין, היכולת של החקלאים בחבל עוטף עזה להמשיך לדבר עם הסוחרים מהרצועה מפליאה לאור הנזקים הגדולים שהם סופגים בסיבוב הלחימה הנוכחי, וכמובן האיום על חייהם. בבוקר שבו הגענו לאזור חיסל צה"ל, במחיר כבד, חוליית אנשי חמאס שיצאה ממנהרה בניסיון לבצע פיגוע רצחני בישראל, ולאורך השהות שלנו במקום לא פסקו ירי התותחים ורעש קולות הנפץ.

"בשנות ה-80 היתה משפחה עזתית שעבדה אצלנו בפרדס והיתה מובילה עבורנו עגלות", מספר פולונסקי. "הם היו ישנים פה, בקיבוץ, עד האינתיפאדה הראשונה. כשהאינתיפאדה התחילה אסרו עלינו להחזיק אותם פה. ואני עוד זוכר איך ביום שבו הם חזרו לעזה עזרנו להם להתלבש עם המון שכבות של בגדים, כי ידענו שברגע שהם יגיעו לשם הם יחטפו מכות מהעזתים.

"בימים האלה אני חושב המון על הימים שהם שהו פה. אני חושב ששם נמצא הפתרון, בכיוון הכלכלי. אנחנו הרי מאוד צריכים את העבודה שלהם. אין אצלנו ישראלים שרוצים לעבוד בחקלאות. הפתרון של היום שאחרי הלחימה הוא לתת להם עבודה."

"העגלים שלנו" פשוט הפסיקו לגדול

אזור קיבוץ אור הנר שקט ביום שבו אנחנו נוסעים אליו. האזנה לרדיו ושיחות עם מי שנשאר במרכז מבהירות כי בגוש דן נשמעות היום יותר אזעקות מאשר כאן. כל זה נכון עד שמגיעים ליישובי עוטף עזה. בפנייה לקיבוץ אור הנר מכביש 232 ניצב עדיין שלט ישן המפרסם את ההרחבה של הקיבוץ - הרחבה שכבר מזמן אוכלסה במלואה על ידי 72 משפחות, ובה הביקוש לבתים גבר משמעותית על ההיצע.

בשער הקיבוץ עדיין תלויה המודעה המכריזה על הקרנה חגיגית של גמר המונדיאל - ארגנטינה-גרמניה - עם "קאווה ללא תחתית". אור הנר ידוע בזכות השיעור הגבוה של יהודים יוצאי ארגנטינה המאכלסים אותו, מה שהפך את הצפייה בגמר אליפות העולם לאטרקציה משמעותית. "האנשים פה עדיין בטרומה מזה", אומר לנו אחראי הבריאות ברפת, יניב פולונסקי - בנו של אדי - כשאנו פוגשים אותו.

מה מצב?

"לא, מההפסד במונדיאל."

המלחמה לא עושה טוב לפרות של פולונסקי. כשאנחנו שואלים על השפעות הלחימה על הרפת, הוא מספר כי התפוקה שלהן ירדה ב-3 ליטרים ליום. "לפני כן הממוצע של העדר היה 43 ליטר חלב ליום. אבל למרות הירידה מצבנו טוב יחסית לרפתות הסמוכות לנו. הפרות שלנו מתרגלות למצב לאט לאט, ואנחנו מצליחים לקיים את החליבות. הרפתות של ניר יצחק ושל נירים ירדו משלוש לשתי חליבות ביום. שם הם חיים בקרב, נשארים במקלט ולא חולבים. עושים רק את מה שהם יכולים."

אפשר לראות על הפרות אם הן מוטרדות?

"אתה רואה את הפרה הזו? האוזניים שלה למטה, וזה סימן שהיא רגועה. היא לועסת, מעלה גירה ומייצרת חלב. אם האוזניים שלה מתוחות למעלה והיא מזיזה אותן בעצבנות זה סימן שהיא לחוצה, ואז היא בעצירת חלב, ולהכניס אותה למכון החליבה זו מלחמת התשה. עד לאחרונה ראינו שבכל פעם שהיה בוס של גדוד התותחנים שיושב לידינו, הפרות רצו מצד אחד של הסככות לצד השני ושברו את השערים. עכשיו הן מתחילות להתרגל."

כרבע ממשק החלב הישראלי מגיע מעוטף עזה. לפני כמה חודשים זכתה הרפת של קיבוץ ניר עוז הסמוך לביקור של משלחת מסין כנציגת משק החלב הישראלי, בעקבות מכירת תנובה לחברת ברייטפוד הסינית. מאז ספגה הרפת הזו שלוש פגיעות ישירות מרצועת עזה - כולן באזור פיטום העגלים.

"עד היום נהרגו 105 עגלים מפגיעת רסיסים. זה מספר העגלים שנשלחו לעין המפרץ, למשרפה. חוץ מהם נשארו כרגע 120 עגלים שפצועים קשה", אומר מנהל המפטמה של הקיבוץ, ששמו בתעודת הזהות הוא אמנם אלי מרגלית - אבל איש לא מכיר אותו בשם אחר מלבד כינויו, התואם במיוחד את הנעשה בימים טרופים אלה: צ'רצ'יל.

מה זה פצועים קשה?

"זה אומר שהם פצועים עם הרבה חורים ברגליים ובגוף מרסיסים."

איך מטפלים בהם? חובשים אותם?

"עגלים אי אפשר לחבוש. אלה לא בני אדם ששומרים על התחבשות, הם ישר מורידים אותה. נותנים להם כמויות אדירות של אנטיביוטיקה כדי שלא יפתחו זיהומים, עומדים פה שני חבר'ה ומזריקים אנטיביוטיקה כל היום. הדרישה של השירותים הווטרינריים היא להרדים אותם, אבל אני מונע את ההרדמה שלהם בשלב הזה, צער בעלי חיים. בכל מקרה אי אפשר יהיה לאכול את הבשר שלהם, הוא מלא ברסיסים. אולי עוד חודש-חודשיים, אם האזורים הפצועים יתכסו בשכבה של בשר, אבל אני לא מאמין שהם ישרדו - הם נגמרים לאט לאט. וזה לא נגמר. בכל סיבוב ברפת אני מגלה עוד פציעות. אם העגלים היו יכולים לומר לי 'אבא כואב לי פה, כואב לי שם' זה היה פשוט, אבל זה לא כך. אני לא יודע מי נפגע. אני מעריך שעד שאגלה מה הנזק המלא יעברו חודשיים לפחות."

עופר וקנין

פה.

"הבעיה החריפה עוד יותר שיש לנו היא אצל יותר 3,000 העגלים ברפת, חוץ מאלה שנפגעו: הם פשוט הפסיקו לגדול. משמאל ומימין יש לנו סוללות תותחים שיורות, והעגלים אוכלים כל כך מעט עד שהם אפילו יורדים במשקל. כך שבמקום להעלות משקל אני מאבד כל יום 2-3 טונות של בשר, וזה נזק עוד יותר גרוע מהתמותה של העגלים שהיתה

"אני חושב שאם לא יעזרו לנו, הענף הזה יצטרך להתחסל אחרי הדבר הזה. נציגי מס רכוש באים, מחייכים, מצלמים את הכל. אבל כשייגמר הסיפור יגידו לנו 'שלום על ישראל' וימי אתם בכלל'. זה נזק של מיליונים ברפת. אני לא יודע אם קיבוץ יכול לשרוד אחרי דבר כזה."

מה אתכם, העובדים? אתם לא עוזבים אחרי הפגיעות האלה?

"אין כזה דבר לעזוב. צריך לתת לחיות אוכל, זריקות. יש גם עובדים שכירים שנשארו ולא עזבו, נשארו מספיק אנשים בקיבוץ. מי שעזב זה רק הילדים, הנוער והאמהות. חלק גדול מהאבות נשארו."

ניב פולונסקי מודאג מהנזק לטווח הארוך יותר בהתפתחות הגנטית של העדר. "יש בעיה של עיכוב בהזרעות. מובילי החלב, המזריעים והווטרינרים התגייסו כולם למאמץ שלנו וממשיכים להגיע כל עוד הצבא מאפשר

להם. ועדיין יש עיכוב, שמביא לזה שבעוד תשעה חודשים לא יהיו לפרות פה ולדות. המצב עוצר את תהליך ההתקדמות הגנטית. אנחנו הרי עובדים כל הזמן על שיפור השומן ורכיבי החלב."

ביישובים רבים, הרפתות והלולים הם העוגן שמשאיר את התושבים. "הרפת היא מה שמחזיק את האנשים פה. אתה יכול לפנות מכאן את הכל, אם זה חינוך ואם זה מטבח, אבל העבודה ברפת חייבת להימשך. וליד הרפתנים בדרך כלל נשארת המשפחה שלהם", אומר אדי פולונסקי. "הבת שלי השתחררה עכשיו מהצבא והיא בחמ"ל של הקיבוץ, והבן הקטן אמר לנו 'אם אתם פה אני לא עוזב'. אשתי היא בובנאית שמטפלת בפסיכותרפיה בילדים, והיא נוסעת כל יום ליישובי אשכול דרך פצמ"רים וחוטפת יותר ממני."

רות פולונסקי מצטרפת לשיחה ומסבירה: "בתקופה הזו אין גננות בגנים. רק הסייעות נשארו – שזה משהו שאני לא מבינה בפני עצמו. למה משרד החינוך לא חשב שלאור המצב צריך להשאיר את הגננות פה? בכל אופן, אני מסתובבת בין גני הילדים ברחבי המועצה האזורית אשכול ושער הנגב, מטעם מרכז משאבים בקריית שמונה, עם הבובות שלי - ומדברת עם הילדים על המצב."

הפעוטות האלה מבינים מה קורה?

"תתפלא. כל הילדים שלי רוני דניאל. כולם פרשנים צבאיים. אני מראה להם את בובת השבלול שלי ואומרת שהשבלול מתחבא כי הוא שמע משהו שהוא לא מבין. צבע אדום. ואני מבקשת מהם שיסבירו לבובה מה זה היה. והילדים מסבירים לבובה בכזה פירוט, מההתחלה ועד הסוף, מה קורה."

שגרירות תאילנד SEP דאגה למיגונית

עופר וקנין

הדילמה אם להישאר ולהחזיק את החקלאות תחת אש או להתפנות ליישובים מוגנים יותר קיימת אצל רבים מהעובדים השכירים. היא מושפעת מהמבנה המורכב של אוכלוסיית העובדים במקום: בני קיבוצים ומושבים, תושבים משדרות, אופקים ונתיבות, בדואים מהנגב, פלסטינים מהגדה המערבית, תאילנדים ואריתראים. אין הרבה מקומות עבודה עם מגוון כה רחב של עובדים כמו ביישובי עוטף עזה.

נו, אז מתוך המגוון הרב של העובדים אצלכם, מי נשאר ומי ברח?

אדי פולונסקי: "התאילנדים לא כל כך ברחו. דווקא הישראלים שעבדו אצלנו ברחו. אלו היו חברי שבאו לעבוד אצלנו מתוך אינטרס של להשתלב בחקלאות ולהרוויח את העבודה המועדפת, אבל ברגע שהחלו הרעשים החזקים הם הצטערו מאוד, והיה להם מביך. אבל הם עזבו, אף שהם קיבלו אצלנו דיור עם ממ"ד. היו גם המון אנשים שיצרו קשר ורצו להתנדב, אבל ברגע שיצרנו אתם מגע בפועל - הם סירבו להגיע. היום לחבריה מהמרכז שמתקשרים אלי כדי להציע לי לבוא אני אומר 'אל תגיעו', כי אם הם יבואו אני אצטרך לארח אותם, להתעסק אתם ולהרגיע אותם כל הזמן. הם לא מועילים לי."

"יש כאן בחור מכסיפה, שעובד אצלנו כבר שמונה שנים. אנחנו מנסים לא לפתח אותו שיחות על פוליטיקה. יש פה שלושה יהודים, שני בני משק ואחד ממושב יכין. היום התחילו לעבוד פה שלושה אריתראים, חבריה שהגיעו לישראל לפני שלוש שנים. הם היו בפנימייה, למדו עברית ומחפשים בית. האמת היא שהדעות בקיבוץ חלוקות לגביהם. אלה אנשים שהמדינה השקיעה בהם, יש להם ויזות עבודה. הם מסודרים, נראים בסדר ועם המון רצון."

ההעסקה של עובדים מתאילנד השתלמה לעובדי הרפת באור הנר מבחינה נוספת. "עד לפני שנתיים לא היו כאן מיגוניות בכלל. מה שיש פה עכשיו זה רק בזכות שגרירות תאילנד, שדאגה שיבנו פה אחת בשביל העובדים", אומר לנו יניב פולונסקי. רק בישראל יכולים להסתתר קיבוצניקים מהנגב מירי מעזה במיגונית שנבנתה בעקבות לחץ של שגרירות תאילנד על משרד החקלאות הישראלי, שדואג לחייהם של הפועלים התאילנדים העובדים בחליבה במקום.

לרמת המורכבות האמיתית של ניהול כוח האדם בחקלאות בדרום אנחנו נחשפים כשאנו מדברים עם עידוא סתר, מנהל הפרדסים של הקיבוצים ארז, ברור חיל ואור הנר. סתר אחראי על מטעים בשטח של 1,400 דונם. אנחנו יושבים עמו כמה שעות אחרי שחוליה בת שישה מחבלים הגיחה החוצה ממנהרה סמוך לניר עם מתוך מטרה לבצע מסע רצח, והצליחה לפגוע בגייפ עם קציני צה"ל.

"הייתי בשטח עם תשעה פועלים ערבים מדהרייה (עיר סמוכה לחברון בשטחי הגדה המערבית, ח"ע), כשאמרו לנו לפנות את השדות. פחדנו עליהם נורא", מספר סתר. "הרי אם כוחות צה"ל היו פוגשים בהם בטעות - הם היו יורים בהם מיד. היינו חייבים לחזור לקיבוץ. ריכזנו אותם באיזו סככה אצלנו. חששנו שהם ילכו לעשות פיפי או משהו, ותהיה סיטואציה שבה מישו כזה עם חזות ערבית, שפם ומבטא ערבי קופץ מול אחד מהחיילים של הסיירת שהסתובבו אצלנו עם כדור בקנה, מוכנים לכל דבר."

מה הפועלים מהגדה חושבים על הלחימה עם עזה?

"אני יכול לומר שהקבלן שלהם יותר ימני מהם, זה בטוח. להערכתי רובם, בהשקפה שלהם, לא מכבדים את חמאס. בגדה, בסופו של דבר, כשלא מפריעים להם, הם חיים לא רע."

הם מגיעים בכל יום מחברון?

"כן. עוברים את המחסום שם ב-5:00 בבוקר, ותוך 45 דקות נסיעה הם אצלנו."

חלק מהמטעים שעליהם אחראי סתר שוכנים בצמוד לגדר המפרידה בין ישראל ועזה. ברובם מגדלים הדורים המיועדים ליצוא. "הקטיף מתחיל בספטמבר, ועכשיו זו העונה שבה אנחנו מטפלים, משקים ומרססים את המטעים. זה שלב הכנת השטח, ואנחנו מתמרנים בין האיסורים. הריסוסים, למשל, אמורים להתבצע בשעות הלילה, אבל לך תשלח עובד עם הטרקטור בלילה לעבוד לבד. בשטח אחד שלנו נפל קסאם, בשטח אחר נפל פגז מרגמה, ושטח גדול נדלק, כנראה כתוצאה מהריסוסים. ובכל זאת לא עצרנו לדקה."

מה עושים כשמזהים פגיעה כזו בשטח?

"מזמינים את מס רכוש. אין לנו תלונות, אבל כל כניסה של צה"ל לשטחים שלנו עושה יותר נזק. באזור אחד הם עברו עם הכלים שלהם על שורה של עצים כאילו זו דרך."

במדינות שאתם מייצאים אליהן יש קריאות לחרם?

"שמענו על קריאות לחרם בצרפת, אבל לא הרגשנו אותן. כן הרגשנו את המיתון באירופה. מבצע כזה יכול לגרום להתעוררות של קריאות כאלה."

מה עם מכירה של הדורים לעזה? אתם בדרך כלל מוכרים להם פירות?

"בעזה יש פרדסים, אבל את מה שחסר להם הם קונים אצלנו. בעונה האחרונה פתחו להם את המעבר לחודש לצורך הכנסת סחורה. הם מביאים לכאן משאיות עם מכלים, מורידים אותם ואנחנו ממלאים. הם קנו הרבה סחורה בפעם האחרונה שפתחו את המעבר, הצטיידו בהרבה פרי."

איזו סחורה מוכרים להם?

"את הסחורה שלא הולכת ליצוא גם כך."

הם משלמים יותר או פחות מהשוק המקומי?

סתר: "מאחר שאין להם אפשרות לקנות במקומות אחרים, אפשר לקחת מהם יותר כסף. הסחורה לעזה נמכרת ביותר ממה שהשוק המקומי יודע לשלם, אף שממש קשה להם, וחמאס עוד לוקח מהם מס אחרינו. אני איש עסקים. אני לא מוכר להם כי אני יפה נפש, אלא כי הם משלמים יותר."

ומה אם הם יציעו בדיוק את אותו המחיר כמו בשוק המקומי?

"אין 'אותו דבר' כשמדובר במכירה כזו. תמיד משהו יציע יותר, ובדרך כלל העזתים היו אלה ששילמו יותר. הם יודעים שהפתיחה של המחסום היא זמנית, ואנחנו אומרים להם 'תקנו עכשיו הרבה סחורה כי אתם לא יודעים מתי יהיה אפשר בפעם הבאה. תכניסו למחסנים, כשייסגר המעבר ליבוא המחיר יעלה, ולאט לאט תוציאו את הסחורה'. בפעם האחרונה הם אגרו מלאי במקררים, מילאו כל מטר של שטח קירור שהיה להם. אגב, גם כשהסחורה לא מיועדת לעזה מסתובבים אצלנו סוחרים מעזה. הם באים לשתות אתנו קפה. כשהם לא יכולים לקנות לעזה הם עובדים על תיווך: קונים מאתנו סחורה ומוכרים לסוחרים בחברון."

למה שהסוחרים מחברון לא יקנו ישירות מכם?

"אני לא יודע למה. אולי הם מספרים לסוחר מחברון שהם מכירים אותנו. חלקם הרי עבדו אצלנו בפרדסים כילדים, אז הם מספרים שהם יודעים להשיג אצלנו מחיר טוב. הסוחר מחברון שולח אלינו משאית עם מכלים, אנחנו מעמיסים לו אותה, והוא מעביר למתווך כמה אחוזים. הם מרוויחים גרושים בתיווך הזה. אני מכיר את המחירים. כמה אגורות לק"ג. אבל זה מה שיש להם להתפרנס ממנו. אפילו עכשיו, גם בזמן המבצע הם התקשרו אלי ואמרו 'תעשה לי ככה, תכין לי לימון.'"

ואיך הסוחרים האלה מתייחסים למלחמה נגד חמאס?

"מה שאנחנו שומעים זה שכולם רוצים שייתנו להם לחיות ולעבוד בשקט. כשאתה מדבר אתם אתה לא מזהה מאיפה מגיעה כל התמיכה הזו בחמאס. גם החבר'ה מהגדה אומרים לנו 'למה? מה ייצא להם מזה?'. התמיכה בעימות מגיעה מהקיצונים בשני הצדדים, אבל מאנשים שעבדו שם פעם או מפועלים מעזה שהיו פה לא שומעים את זה. היתה משפחה עזתית ענקית שחיה פה בעבר ופיתחה בזכות היחסים אתנו עסק ענקי של משאיות הובלה. הקיבוצניקים פה היו נוסעים אליהם לאירועים, לחגים ולחתונות. למעט אנשים בעזה יש אינטרס בעימות הזה. אבל אלה האנשים שקובעים."

"לא הורדנו את קצב העבודה. אין לנו ברירה"

הפרות אינן החיות היחידות שנפגעות במלחמה הזאת: בקיבוצים כיסופים ונירים נפגעו הלולים. "בנירים נהרגו 3,000 עופות והמבנים נפגעו. הלול בכיסופים הושמד כולו, על 17 אלף העופות שבו", מספר גדי ירקוני, מרכז המשק בנירים.

כל העופות נהרגו במקום?

"לא. אחרי פגיעה כזאת, כדי שהחיות לא יסבלו מהיעדר אוכל ומים, עושים המתת חסד בריסוס. אבל מעבר לפגיעות הישירות, הנזק הגדול ביותר הוא שבכל התקופה הזאת אנחנו לא מצליחים להחזיק את המשק במצב עבודה סטנדרטי. אנחנו רק שומרים על הקיים, עושים את המינימום ומאכילים את בעלי החיים. אנשים חולבים את הפרות ומטפלים בלולים בחירוף נפש. היינו אמורים לשווק את העופות שלנו אתמול וזה נדחה בגלל המצב."

מה עושים כשהשיווק נדחה?

"מחזיקים אותם אצלנו ומאכילים אותם. אבל אם לא נשווק בקרוב העופות יגדלו יותר מדי, וכשהם גדולים מדי המשחטות לא רוצות אותם, כי אז הם לא נכנסים למשחטה. מגודל מסוים של עוף הבשר מזדקן והטיפול בו בעייתי."

"באותה המידה, כשמדובר בגידולים שלנו, הנזק נמדד בהשקיות שלא מתבצעות ובריסוסים שלא נעשים. אנחנו מגדלים בטטות, צנוניות ובוטנים. כאן נמצא בית האריזה הגדול בארץ לבטטות, והוא לא עבד שישה ימים. הירק שוכב בקירור ואנחנו לא עומדים בהתחייבויות, לא לשוק מקומי ולא ליצוא, וכשמדובר ביצוא הלקוחות לא סבלניים. גם בגידולים שלא אמורים להימכר עכשיו יש פגיעה לטווח הרחוק. כשנבוא לאסוף את היבול נראה אותה. אי אפשר לדרוש מהגידולים את התמורה שאנו מצפים לה אם לא מטפלים בהם כראוי."

"הסוג השלישי של הפגיעות, ולא שאנו באים בטענות חלילה, הוא של כוחותינו שלא מצליחים לנסוע על הנתבים המסומנים, והרבה שדות וברזי מים וציוד השקיה נרמסים ונפגעים. מדובר בברזים ראשיים שהמים מהם זורמים כל הלילה כי כוחותינו עולים עליהם ושוברים אותם. הפיצוי ממס רכוש בסוף האירוע הוא תמיד עם ויכוחים רבים ולא מכסה את הנזקים שנגרמים לנו."

לא רק רפתות ולולים מותירים את החקלאים ביישוביהם: גם בענפים אחרים, נטילת הפסקה מהעבודה לצורך הימלטות מהמרגמות, הרקטות והקסאמים לא באה בחשבון. לדברי אורי קפלון, אחד מהמנהלים במשתלת שורשים הממוקמת במושבים מבטחים ועין צור, "לא הורדנו את קצב העבודה כי אין לנו ברירה. זו העונה הכי קריטית בשבילנו - העונה שבה אנחנו משווקים עשרות אלפי שתילים ביום למגדלי הפלפלים בערבה. אנחנו לא יכולים לעכב את העבודה בעונה הזו."

מאיפה העובדים מגיעים?

"יש תאילנדים, יש אריתראים, יש בנות מרהט ועובדים מאופקים ומבאר שבע. הרוב הגדול מגיע כל יום. אבל יש היעדרויות ופחדים של עובדים שנלחצים מהפיצוצים ומהנפילות הקרובות. אין אפשרות לעצור את העבודה, או לדלג ולהגיד לאנשים 'תהיו מחר בבית'. גם ספקים מתעכבים או לא מגיעים, והנזק הכלכלי גדול."

עופר וקנין

גם עופר ליברמן, מנהל החקלאות בניר עם, מוטרד מהנזקים ארוכי הטווח. "חלק מהדברים יהיה אפשר להשלים אחר כך, וחלק לא. זו התקופה של סוף קציר החיטה, אחרי שסיימנו את איסוף תפוחי האדמה. תקופה שבה עושים עיבודי יסוד לקרקע. ככל שעובר הזמן ואנחנו לא יכולים להיכנס לשטחים, כך העבודה על האדמה תהיה קשה הרבה יותר בעתיד, משום שהקרקע מתייבשת. העשבים השוטים מייבשים את הקרקע מצד אחד וזורעים את זרעיהם לשנה הבאה מצד שני. אלה נזקים שאי אפשר לכמת בכסף."

"לא פינו לנו את הקש שמיועד למאכל לפרות מהשטח, כי קבלני הקש מפחדים לבוא, והיו לנו הרבה שריפות של קש בגלל פגיעות של קסאמים. יותר מ-1,000 דונם של שטחי מרעה נשרפו. המשמעות של כל זה היא שנצטרך להאכיל את עדרי הבקר לבשר שלנו באוכל קנוי, שזה גם בוכטות של כסף. אנחנו מניחים נראה הרבה יותר הפלות אצל פרות בגלל המצב."

"במקום בתי קירור הם קנו רקטות"

לא רק בתחום החלב נשען המשק הישראלי על האזור השרוי בלחימה בימים אלה: מחצית מהגזרים שהישראלים אוכלים מגיעים מיישובי עוטף עזה. בזמן שמפעלי אריזת הגזר בקיבוצים עלומים וסעד מתקשים להמשיך לפעול, במפעל האריזה של אור הנר קשה לשמוע את דבריו של המנהל גוטקין בגלל רעש המכונות. ליד פס הייצור יושבות בנות קיבוץ ועובדות שכירות משדרות, ובמיון מחוץ למפעל עובדים תאילנדים ובדואים.

"אלה הגזרים של סעד שמטופלים עכשיו", מסביר גוטקין ומצביע על פס הייצור. "לא נותנים למיין שם עכשיו, אז אנחנו עוזרים להם מפה במיון ובאריזה."

העובדים לא מפחדים להגיע?

"הפועלות שלנו משדרות לא ששות לבוא. אין להן פה מרחב מוגן. הנסיעה לפה לא נעימה. יכולה להיות אזעקה באמצע, והן חוששות להשאיר את הילדים לבד. כולם סובלים מהצטברות של חרדה לאורך הזמן. גם התאילנדים חוששים. לפני שבוע התאילנדים שעובדים בענף גידולי שדה עמדו ללכת, אז המנהלים יצאו אתם לשדה להראות להם שאפשר."

מה יהיה עם עובדים משדרות שלא באו בגלל המצב? הם יקבלו שכר?

"אני לא יודע. לעובדים שלי אני אשלם בכל מקרה. עכשיו יהיה משא ומתן בין הקיבוצים לממשלה. אנחנו לא יודעים מה יהיה הפיצוי עבורנו על עובד שחשש להגיע. יש פה בעיה: לא שומעים פה שום אזעקה בגלל רעש המכונות, מצד שני לא אומרים 'אסור לעבוד', אז נוצר מצב שבו אני לוקח את זה על אחריותי כשאני מביא לפה את הפועלים האלה. הדילמה היא אם לומר 'זהו, אני סוגר את המפעל' או להמשיך."

הצלחתם לאסוף את כל הגזר מהשדות?

"מהשטחים שליד קיבוץ ארז לא יכולנו לאסוף את הגזר. שני הקומבייניסטים, בדואים מרהט, לא רצו להיכנס. אז הגזר נשאר שם."

תאספו אותו אחרי הלחימה?

"כבר לא נוציא אותו מהאדמה. זה גזר של סוף העונה, שהיה מוכן לפני שבועיים."

אם לא די בנזקי העימות עם עזה, מתברר שלא רק המלחמות הישראליות הורסות למגדלי הגזר את התוכניות: גם סכסוכים בינלאומיים הרחוקים אלפי ק"מ מכאן משפיעים על הפרנסה שלהם. כשאנו שואלים את גוטקין אם הגזרים שהוא מגדל הם לצריכה מקומית או ליצוא, הוא משיב כי "מה שיוצא עכשיו זה למקומי. עד לפני חודש הכל היה ליצוא, וביצוא אכלנו אותה בגלל המשבר בשוק הרוסי. בגלל העימות בין רוסיה למערב בעקבות מה שקורה באוקראינה והחרם שמוטל על חברות רוסיות היה מרוץ של אנשי עסקים להוציא דולרים מרוסיה, ובתגובה השלטון הגביל את כמות הדולרים שאפשר להוציא משם. כך שהיצואנים מתקשים לשלם לנו."

"בעונה הזאת בדרך כלל לוקחים מכאן הרבה גזר לעזה", אומר גוטקין. "מאחר שיש להם אצלם את גידולי הגזר שלהם, חמאס נותן לנו להכניס גזר לעזה רק ממאסר עד נובמבר, כדי לא לפגוע בייצור המקומי שלהם. עכשיו זו לא העונה של הגזר, ובחודשים האלה אנו מוציאים את הגזר שלנו מקירור. העזתים, לעומת זאת, לא שומרים את הגזר בקירור."

"במקום בתי קירור הם קנו רקטות", מוסיף פולונסקי, המצטרף אלינו.

באיזה מחיר מוכרים את הגזר לעזתים?
גוטקין: "במחיר השוק. הם כן לוקחים את האיכות הזולה יותר, כי הם לא יכולים לשלם על הגזר הטוב. הביקוש שם לסחורה הוא משהו שבהחלט עוזר לחקלאים בארץ. 1.5 מיליון עזתים מייצרים ביקוש שמשחרר את עודפי התוצרת שיש כאן, וברגע שהמעבר סגור נוצר פה פקק." רגע לפני שאנו עוזבים את האזור בחזרה לכיוון המרכז, אנחנו מנסים לדלות כמה מלים מאותם עובדים באור הנר שמצאו עצמם נגררים לסכסוך שלא מרצונם. נוגג אנוצ'יה, נהג הטרקטור התאילנדי שקלע למטחי האש בין שני עמים שהוא אינו מכיר את לשונו של איש מהם, מתקשה לענות לשאלותינו. הוא הגיע מהעיר פוקון, ולא מצליח לעשות יותר מאשר לחייך אלינו ארוכות ולומר "בלגן, מסוכן." יוסוף אל קרינאווי, נהג הטרקטור הבדואי, שולט בשפה המקומית טוב יותר. "אני מגיע כל יום מרהט. מסוכן פה מאוד", הוא אומר. כשאנו שואלים מה הוא עושה אם מתרחש ירי כשהוא בשדה, הוא משיב "אני יושב בתא של הטרקטור, שם ברדיו רשת ב', ואם יש אזעקה אני שומע בחדשות - ויוצא מהטרקטור ומתחבא מתחתיו. אין מה לעשות. חייבים לעבוד עכשיו, לתחם ולהכין את השדה. זה הזמן."

יניב פולונסקי כבר לא רץ למרחב המוגן באזעקות. הוא מודה כי זה "משאננות מטומטמת. אני נשאר פה ויוצא לראות את הבום. בתקופה הזו אנחנו רגילים לשבת אחר הצהריים בבריכה, להוציא מנות מהקייטרינג ישר לשם. זאת התקופה הכי כיפית. אבל לפני שבוע וחצי ניתנה הוראה לסגור את הבריכה. במשך כמה ימים השארנו אותה פתוחה בכל זאת, אבל אז היתה כתבה עלינו בטלוויזיה, צילמו את הבריכה, ומפיקוד העורף באו והכריחו אותנו לסגור אותה."

טרור העיפיונים מתמודדים עם אש ואטימות - חקלאי עוטף עזה רואים את עמל כפיהם נשרף ונתקלים בחומות של בירוקרטיה.

מתוך 5,000 דונם של גידולי חיטה בקיבוץ ניר עם, 1,000 כבר נשרפו | החקלאים מיואשים מהבירוקרטיה ולא מאמינים שיקבלו פיצוי על הנזק שנגרם להם | "הם בנו כזה מנגנון שנראה לי שאף אחד בעולם לא יכול ליישם אותו" מאת שי ניר עדכון אחרון : 19:46, 04.06.2018

"נשרפו מלא שדות", אמר עופר ליברמן, רכז ענף חקלאות בקיבוץ ניר עם, בראיון לידבר ראשון על המצב ביישובי עוטף עזה המתמודדים עם עיפיוני התבערה המגיעים מרצועת עזה במטרה להצית שריפות בישראל ולהביא לפגיעה ברכוש ובחיי אדם.

מה המצב בניר עם?

המצב בסך הכל בסדר. אנחנו סופגים שריפות ומבחינת הענפים אז המצב הוא באמת בסדר. אנשים לא בלחץ. מסתדרים עם המציאות כרגע. עיקר הנטל הוא עלינו אנשי החקלאות והרבש"צים (רכז ביטחון שוטף צבאי – ש.ג.). אנחנו משתדלים לא להעביר את הלחץ לקהילה.

כיצד אתם יודעים מתי מתלקחת שריפה?

אנחנו נמצאים בשדות כל הזמן. כשפורצת שריפה רואים את העשן מכל מקום. אנחנו נמצאים עם הטרקטורים בשעות שזה יכול לקרות החל מהשעה 12 ועד 20 בערב, מתי שבדרך כלל הרוחות חזקות.

מי האנשים שמסוגלים?

העובדים שלי ואני נמצאים על המשמרת. יש בינינו יהודים, בדואים ותאילנדים, עם רב של אנשים. הם כולם פעילים במאמצי הסיוע.

כמה שטח של שדות נשרף לכם?

נשרף סדר גודל של 1,000 דונם חיטה מתוך סך הכל 5,000 דונמים. אנחנו כרגע נמצאים במאמצי קצירה מהירה יותר אבל גם חורשות ושטחי מרעה נוספים נשרפים.

שדה שרוף במועצה אזורית אשכול כתוצאה מטרור העיפיונים (צילום: ניצן צבי כהן)

אתם יודעים להעריך את גודל הנזק?

"עדיין לא הוערך הנזק לרכוש. שמאים של מס רכוש אמורים לבדוק ועדיין לא עשו את זה. אמרו שיגיעו בעוד עשרה ימים."

בסוף ינואר **הכריז שר הביטחון**, אביגדור ליברמן, על הקמה של מסלול פיצויים לחקלאים בעוטף עזה שעבודתם נפגעה בשל המתיחות הביטחונית באזור. "הם בנו כזה מנגנון שנראה לי שאף אחד בעולם לא יכול ליישם אותו", אמר ליברמן מניר עם לשאלה אם המנגנון משמש אותו ואת חבריו החקלאים ומוסיף, "אני בכלל לא פניתי. ברגע שראיתי את הנוהל ירדתי מזה."

לדבריו, "במנגנון של משרד האוצר תמיד יש רצון טוב אך לצערי, כשזה מגיע לפרקטיקה מתחילות בעיות. כדי לקבל פיצוי, כמות ההוכחות שאני צריך להציג לכך שנגרם לי נזק זה על גבול הבלתי אפשרי. אנחנו ציפינו לתמיכה קבועה לחקלאים שבמרחק של 2 ק"מ מהגדר להתמודד עם הקשיים. הם בנו מנגנון כזה שאנחנו צריכים לגשת לצבא ולהוציא אישורים שהייתה סגירה של המקומות בזמנים כאלה ואחרים ובדרישות כאלה לא ניתן לעמוד בכלל."

למה מגיעה לכם תמיכה קבועה?

"בתור עובדה, מי שיום את זה זה משרד הביטחון ולא אנחנו החקלאים. כולם היו שם: משרד האוצר, החקלאות וכל משרדי הממשלה הרלוונטיים. כולם הבינו שיש בעיה. הבעיה היא שהרבה פעמים קורה שנגרם לנו נזק שקשה לכמת אותו. כשסוגרים את השטח ל-10 או 12 שעות ואני מאחר בריסוס והשקיה, יכול להיגרם לי נזק שאני לא יכול לכמת אותו. אם יש נזק של 3-5% אז אני לא יכול לכמת באותו רגע. הבעייתיות היא שקשה להעריך את זה ובגלל זה אנחנו צריכים תמיכה קבועה לאותם קילומטרים מהגדר. זה משהו שציפינו שיהיה. לצערנו הם עיקרו את ההחלטה."

שריפה בשדות קיבוץ ניר עם, 3.6.18 (צילום: עופר ליברמן).

בבקשה לתגובה משרדי הביטחון והאוצר הפנו לרשות המיסים. מרשות המיסים נמסר:

לגבי העפיונים, מאז העפיון הראשון אנחנו בשטח בקשר שוטף עם החקלאים. מי שנמצאים בתהליך יקבלו מקדמות בשבועות הקרובים. לאחר הקציר והערכת הנזק הממשי יקבלו את מלוא הפיצויים. עד היום נפתחו 21 תיקים על נזקים בגין השריפות וכולם מטופלים. הערכת הנזק שלנו עומדת היום על כ-5 מיליון שקלים. ההסדר שנקבע לפיצויי הנזקים כתוצאה מהעבודות להקמת המכשול הינו הסדר מקל וחוסך בצורך בהצגת חלק מהמסמכים. עדיין לצורך פיצויי בהתאם לחוק נדרשת הוכחת הנזק הממשי.

הטענות לגבי המסלול עליו הכריז שר הביטחון בינואר עדיין בבדיקה.

מאבק החקלאים

ישיבת צוות

מטרות:

1. המדריכים יכירו את מאבק החקלאים והסיבות ליציאה אליו.
2. המדריכים ישוחחו על מצב החקלאות בישראל.
3. המדריכים יחליטו על פעולה / פעילות שיעבירו לחניכיהם.

עזרים:

- כתבה על מאבק החקלאים/ עיתון העמקים
- משפטים בעד ונגד החקלאות
- כלי כתיבה
- דפים

מהלך:

1. **משחק פתיחה: תירס חם גידולים חקלאיים/ משקים/ ענפי חקלאות** - מתחלקים לשתי קבוצות. לכל קבוצה יש דקה לכתוב כמה שיותר גידולים חקלאיים/ סוגי משקים שהם מכירים. בסיום הדקה מכריזים שנגמר הזמן ומתחילים להקריא מה כל קבוצה כתבה. במידה ומשהו שקבוצה אחת מקריאה מופיע אצל השנייה מוחקים אותו אצל שתי הקבוצות. הקבוצה המנצחת היא זו שנשארה עם יותר גידולים/ משקים/ ענפים שהקבוצה השנייה לא אמרה.

2. שאלות לפתיחה-

- למי יש משפחה שעוסקת בחקלאות?
- מי מכיר את המשק החקלאי של המשפחה שלו?
- למי היה אחד והשתנה/ נסגר?
- מה קרה לדעתכם לחקלאות הישראלית בשנים האחרונות?

3. **בישיבה הקרובה נדבר על שבוע החקלאות ומה נעשה בו ומה מצב החקלאות והחקלאים היום.**

4. **קוראים את הכתבה מעיתון העמקים על מאבק החקלאים.**

דיון:

- למה צריך חקלאות ישראלית לפי כל ראשי המועצות?
- האם באמת אין חקלאות בלי התיישבות במושבים ובקיבוצים, במועצות?
- מה אתם חושבים על כל אחד מהנושאים האלה?
- מה קרה לחקלאות הישראלית?
- על מה נאבקים? למה?
- איך הייתה נראית החברה והמדינה ללא חקלאות?
- האם יש לנו צורך בחקלאות היום? למה?

5. מדינת ישראל ללא חקלאות

- **ספרו לחניכים ש החקלאות מהווה רק 2.1% מהתעשייה (=שוק העבודה בישראל, עבודה/ מקצוע שיש רווח בגינו, בשונה משוק הנדל"ן או השקעות בבורסה אשר גם מהווים נתח מהכלכלה הישראלית), אבל בעצם מתנהל פה מאבק די עיקש כבר הרבה זמן על קיום החקלאות פה.**
ננסה להבין למה החקלאות כ"כ חשובה, האם היא רק מקור פרנסה עבור החקלאים או שיש פה עוד משהו? של מי הבעיה הזאת בכלל?

6. **פזרי בחדר סיסמאות ומשפטים שנאמרו בעד ונגד החקלאות הישראלית בשנתיים האחרונות. הנחי את החניכים לבחור משפט שהם מסכימים/מזדהים איתו.**

על החניכים להכין נאום של דקה בעד ונגד החקלאות לפי המשפט שבחרו.
משפטים לדוגמא: חקלאות זה ציונות, בלי חקלאות אין גבולות, החקלאות יקרה ולא משתלמת, החקלאים לא מרוויחים בגלל שכל אחד דואג לעצמו, עדיף לבנות נדל"ן במקום החקלאות, החקלאות מאפשרת לנו להיות בלתי תלויים במדינות אחרות ועוד.

דיון:

- איזה נאומים/טיעונים התחברתם אליהם ביותר?
- מה אתם חושבים שצריך להיות עתיד החקלאות?
- איך אפשר היום לדאוג לחקלאות?
- מה אפשר לעשות?

7. אז מה אפשר לעשות כצוות הדרכה ביישוב:

- תלו שלט בכניסה למושב עם סיסמא תומכת בחקלאים (מחבקים את החקלאות/ החקלאים)
- מפגש עם חקלאי מהמושב
- סיור בנושא החקלאות במושב
- ועוד!

8. **לסיכום:** מאבק החקלאות הוא גם מאבק על הציונות, על ההתיישבות, על הקשר בין העם לארצו. בישיבה פגשנו את מדיניות הממשלות לאורך השנים שאומרת שהחקלאות לא רווחית, לא רלוונטית וחבל על הכסף, ואין למדינה תפקיד לשמור על החקלאים והחקלאות. מנגד, גם החקלאים לאורך השנים הפריטו ארגונים והתאגדויות שהיו אמורות להגן על החקלאות ולכן הסיטואציה היא כה מורכבת. עם זאת, החקלאות היא חיונית ביותר להתקיימות מדינת ישראל ולמפעל הציוני בכלל.

מאבק החקלאים: "כאן כדי לומר לממשלת ישראל להתעורר ולהתעשת"

19/12/16 | 42: 18 | יניב אעידן

אלפי חקלאים, בהם מאות מעמק יזרעאל, הגלבע והאזור עלו היום לבירה ירושלים בכדי לפעול לשינוי מדיניות הממשלה שלדבריהם פוגעת קשות בענפי החקלאות. איתן ברושי: "אם לא יתחולל פה שינוי המאבק יחריף ויהפוך למרד חקלאים של ממש"

תחת הכותרת "לא ניתן יד לחיסול החקלאות" אלפי חקלאים מכל רחבי הארץ, בהם מאות חקלאים מעמק יזרעאל, הגלבע, עמק המעיינות ומגידו הגיעו היום לבירה ירושלים בכדי להפגין נגד מדיניות הממשלה.
החקלאים מוחים לדבריהם על המדיניות החד-צדדית של הממשלה, כהגדרתם שמובילה לטענתם לחיסול החקלאות והחקלאים בישראל.

החל משעות הבוקר התארגנו החקלאים בעמק ויצאו בשיירות מרוכזות. עובד נור, ראש המועצה האזורית גלבע: "אנו רואים את הגזרות בדאגה רבה, ונעשה ככול שבידנו למנוע מהלכים כוחניים שיגדעו את פרנסתם של אלפי חקלאים המנסים לשרוד גם בתנאים הקשים. החקלאים בישראל הם מופלאים, ציונים, ויצרתיים. הניסיון הדמגוגי להאשימם ביוקר המחיה, הוא לא פחות מהסתה פרועה וזדונית".
נור הוסיף: "אין התיישבות בלי חקלאות, וההתנהלות הפופוליסטית של פקידי האוצר מבטאת הרס שיטתי של החקלאות והפריפריה. דו"ח העוני שפרסם השבוע הביטוח הלאומי, מגלה ששיעור העוני בישראל הוא הגבוה במערב. כל בר-דעת מבין שהמהלכים להרס החקלאות יגרמו להוספת עוד אלפי משפחות מהפריפריה למעגל העוני הנורא. האחריות למשפחות הללו, ולכל עובדי התעשיות הנלוות, מוטלת על כתפי הממשלה והם לא יוכלו למחוק כתם זה. אנו קוראים לראש הממשלה להיכנס לעובי הקורה, ולהוביל להסכם ארוך טווח שיטפל ויבטיח את קיום החקלאות בישראל."

ראש המועצה האזורית עמק יזרעאל, אייל בצר: "החקלאות הישראלית עומדת על פי תהום. עקב מדיניות כושלת של ממשלות ישראל. אני קוראים לממשלה. עצרו..."

ח"כ איתן ברושי, יו"ר השדולה החקלאית בכנסת: "ההפגנה הגדולה שהתקיימה היום מול הכנסת, שכמותה לא הייתה מזה שנים רבות, היא ביטוי לקצה גבול הסבלנות של החקלאים. אני מקווה שקולות המפגינים נשמעו היטב באוזני הממשלה, וגרמו לראשיה להבין שאם לא יתחולל פה שינוי בטרם אישור התקציב וחוק ההסדרים 2017-18 – המאבק יחריף ויהפוך למרד חקלאים של ממש. גם החקלאים כבר הפנימו שבישראל הכל הולך רק בכוח."
מזכ"ל תנועת המושבים ויו"ר התאחדות חקלאי ישראל, מאיר צור: "אנחנו נמצאים כאן היום, מול כנסת ישראל, אלפי חקלאים מכל קצוות הארץ לצד מאות בני נוער, דור העתיד של החקלאות ושל המדינה כדי לומר לממשלת ישראל- תתעוררי! תתעשתי! על מדינת ישראל להתעשת ולשנות את מדיניותה כלפי החקלאים והחקלאות. אנו דורשים מדיניות ברורה כלפי החקלאות- מדיניות שמחזקת אותנו מתוך ההבנה והצורך בחקלאות הישראלית, מדיניות שלא מחזקת את החקלאות בעולם- את טורקיה או ספרד, אלא אותנו, אנחנו שיושבים ליד גבולות המדינה בכל מצב ביטחוני ודואגים לצרכנים לביטחון תזונתי. אנחנו דורשים מהממשלה לטפל באופן מידי בסוגיות של הורדת מחיר המים, לטפל בסוגיית העובדים הזרים, פערי התיווך, הייצוא החקלאי והסדרת הענפים שחייבים ברפורמה."

אות מגן החקלאות הצעה לטיול ואירוע קהילתי

רקע:

שבוע החקלאות מצוין סביב "חג האילנות" – ט"ו בשבט מתוך הכוונה לצקת ולעצב מחדש את התוכן של החג ולחדש את הקשר בין החברה הישראלית לבין החקלאות הישראלית כאבן יסוד לקיום חברה יהודית ודמוקרטית במדינת ישראל. בטיול מזדמן המפגש הבלתי אמצעי של החניכ/ה עם הטבע בסביבת המגורים הקרובה לביתו ואנו רוצים לקשור בין החינוך בטיול לבין מועדי השנה ולחקלאות הישראלית.

מטרות:

1. החניכים יפגשו את חשיבות החקלאות הישראלית בבניין הארץ ושמירה על ריבונותה.
2. מפגש חוויתי של החניכים עם החקלאות הישראלית, חשיבותה וקשייה.
3. פעילות בעלת נראות ציבורית להוקרת החקלאות ולאחריות עליה ביישוב.
4. החניכים ישוחחו על הציונות ומשמעותה בחברה הישראלית ולא מתוך פירוד מגזרים בה.

הצעה:

1. **בחירת המסלול** – למען האמת כל מסלול כמעט בארץ עובר דרך או משקיף על שטח חקלאי, כמו כן גם בטיול ביער קק"ל ניתן לדבר על נושא החקלאות דרך תפקידה של קק"ל בבניין הארץ. ניתן לבחור מסלול בקרבת היישוב שלא מצריך לוגיסטיקה מורכבת.
2. **סיפור מסגרת העוסק בחקלאות** – המדריכים יבחרו סיפור מסגרת העוסק במאבק החקלאים או אתגרי החקלאים בישראל (חקלאי שמנסה לשמור על אדמותיו וצריך להשיג מים, קרקע טובה ולהימנע מיבוא / אליעזר והגזר/ ועוד).
3. **הפעלות מסלול ודרך בנושא חקלאות:**
 - טריוויה מה מגדלים פה (יחולק ביום ההכנה טריוויה על גידולים לפי אזורים בארץ).
 - בינגו צמחים שכולל את הגידולים החקלאים בדרך (באחריות כל יישוב להכין לפי המסלול שלו- ע"פ מה שרואים בטיול ההכנה).
 - ציר זמנים של האזור – שכולל את ההתיישבות החקלאית באזור – כמעט בכל מקום בארץ הייתה התיישבות חקלאית קדומה, זהו הסיפור של הארץ הזו והסיבה שכל כך הרבה עמים רצו להתיישב בה ונלחמו על הזכות ליישב אותה. על כל צוות הדרכה להכין מפה של ההתיישבות הקדומה של האזור המטויל.
 - משחק דרך – חקלאים והאתגרים איתם הם ניצבים בקיום חקלאות ישראלית.
4. **כינוס מרכזי עם ההורים** (יכול להתקיים בקן כיום הכנה ביישוב לטיול או במהלך הטיול עצמו, מציעים לחלק הכינוס המרכזי להזמין את הורי החניכים) –

א. תחנות בנושא חקלאות:

i. תחנת משוך בגזר.	v. הקטיפה המהיר.
ii. הכנת עציצי כרוב/חסה.	vi. ריקודי גשם (כמו הקוף המשוגע).
iii. בריכת דגים.	vii. מרוץ ביצים.
iv. חליבת פרה.	viii. ועוד

* האחריות על בניית התחנות היא של כל יישוב וצוות הדרכה בעצמו.

ב. שיחה קצרה עם חקלאי מהאזור/היישוב והענקת תעודת הערכה מחניכי היישוב על פעולתו.

משימות (רשימה חלקית שאינה מחליפה את רשימת המשימות הכללית):

1. לבחור מסלול ולהכיר את הקשר שלו לחקלאות (גידולים, היסטוריה וכו').
2. לתאם טיול הכנה עם צוותי ההדרכה.
3. להקים צוות סיפור מסגרת והפעלות לטיול מקרב החניכים בצוותי ההדרכה/ גיל תיכון.
4. לתאם הגעה של חקלאי בסוף המסלול.
5. צוות שבונה את התחנות בסוף המסלול / בפעולת ההכנה לטיול ביישוב.
6. טקס הענקת אות מגן החקלאות לחקלאים מהיישוב/ המועצה.